

PROTOKÓŁ NR V/L/18
Z L SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO V KADENCJI

(19.03.2018 r. – Sala Sejmu Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
w Katowicach, ul. Ligonia 46)

1. Otwarcie sesji – [godz. 11⁰⁵ – radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku]

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo !
Spośród 45 radnych Sejmiku Województwa Śląskiego w dzisiejszej sesji, zwołanej na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa, uczestniczy zgodnie z podpisaną listą obecności 44 Radnych, a zatem stwierdzam prawomocność obrad i otwieram L sesję Sejmiku Województwa Śląskiego V kadencji ! Szanowni Państwo ! Serdecznie wszystkich witam, nade wszystko naszych gości. W pierwszej kolejności chcę serdecznie przywitać osoby, które za chwilę uhonorujemy *Złotymi Oznakami Honorowymi za Zasługi dla Województwa Śląskiego* – witam księdza prałata Władysława Basistę, witam naszego mistrza, Pana Józefa Zapędzkiego. Ponadto serdecznie witam Panią prof. dr hab. n. med. Krystynę Pawlas, Prezes Polskiego Towarzystwa Medycyny Środowiskowej. Witam Pana Mieczysława Dumieńskiego, Prezesa Fundacji na Rzecz Dzieci *Miasteczko Śląskie* wraz z zarządem. Serdecznie witam Pana Krzysztofa Nowaka, Burmistrza Miasteczka Śląskiego, witam Panią Jolantę Tuszyńską, Zastępcę Burmistrza Tarnowskich Gór. Witam Pana Mirosława Indykę, Prezesa Zarządu Huty Cynku *Miasteczko Śląskie*. Serdecznie witam młodzież ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Miasteczku Śląskim wraz z Panią Hanną Celary, Zastępcą Dyrektora oraz paniami, które towarzyszą młodzieży. Witamy serdecznie witam Pana Kazimierza Karolczaka, Przewodniczącego Zarządu Górnśląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Witam Komendanta Wojewódzkiego Policji, Pana Krzysztofa Justyńskiego. Witam Prezesa Śląskiego Związku Pszczelarzy w Katowicach, Pana Zbigniewa Binko. Serdecznie witam Zarząd Województwa Śląskiego na czele z Panem Marszałkiem Wojciechem Saługą. Witam Panią Skarbnik Elżbietę Stolorz-Krzysz. Witam Pana Krzysztofa Dzierwę, Sekretarza Województwa. Witam serdecznie Państwa Dyrektorów wydziałów Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostek organizacyjnych Województwa. Witam Państwa przedstawicieli mediów. Witam bardzo serdecznie moje koleżanki i kolegów Radnych Sejmiku Województwa Śląskiego. Szanowni Państwo ! Za chwilę przejdziemy do drugiego punktu porządku dziennego ... Proszę wszystkich Państwa Radnych o włożenie kart do czytników, aby głosowanie było po prostu skuteczne...

2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad:

Porządek obrad:

1. Otwarcie sesji Sejmiku.
2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.
3. Uroczyste wręczenie Złotej Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego.
4. Problematyka zagrożeń zdrowotnych u dzieci na podstawie 25-letnich doświadczeń Fundacji na Rzecz Dzieci *Miasteczko Śląskie* – wystąpienie Pana Mieczysława Dumieńskiego, Prezesa Zarządu Fundacji.
5. Przyjęcie protokołów z XLVIII i XLIX sesji Sejmiku.
6. Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji listy inteligentnych specjalizacji Województwa Śląskiego (**druk V/745**).
7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030 (**druk V/754**).
8. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Śląskiego na 2018 rok (**druk V/755**).
9. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok (**druk V/756**).
10. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2018 rok (**druk V/757**).
11. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Tychy (**druk V/749**).
12. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Gliwice (**druk V/750**).
13. Podjęcie uchwały w sprawie określenia zadań, na które Województwo Śląskie przeznacza w 2018 roku środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz przeznaczenia kwoty w wysokości: 2 228 469 zł na dofinansowanie kosztów działania 13 zakładów aktywności zawodowej, funkcjonujących na dzień 31 grudnia 2017 roku (**druk V/753**).
14. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia *Programu wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży Województwa Śląskiego* obowiązującego od lipca 2018 roku do czerwca 2021 roku (**druk V/751**).
15. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia *Zasad i trybu przyznawania stypendiów Województwa Śląskiego* w ramach *Programu wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży Województwa Śląskiego* obowiązującego od lipca 2018 roku do czerwca 2021 roku (**druk V/752**).
16. Podjęcie uchwały w sprawie uchylenia uchwały Nr II/23/2/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 30 sierpnia 2004 roku w sprawie przyjęcia

Regulaminu przyznawania i wypłacania nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego nauczycielom zatrudnionym w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Województwo Śląskie (**druk V/746**).

17. Podjęcie uchwały w sprawie zakazu utrzymywania pszczół syntetycznej linii Buckfast na terenie Województwa Śląskiego (**druk V/747**).
18. Podjęcie uchwały w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2018 na terenie Województwa Śląskiego (**druk V/748**).
19. Informacja z realizacji Programu pod nazwą *Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny* w 2017 roku.
20. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami.
21. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.
22. Zamknięcie sesji Sejmiku.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – chcę Państwa poinformować, że w dniu 14 marca Zarząd Województwa przesłał dodatkowy projekt uchwały w sprawie przyjęcia *Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim na lata 2018-2021*. Projekt uchwały w tym zakresie dostaliśmy na druku V/758. Przypominam, że zmiany porządku obrad wymagają bezwzględnej większości ustawowego składu Sejmiku zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy o samorządzie województwa. W sytuacji wprowadzenia projektu tej uchwały proponuję, aby zamieścić ten punkt jako 19, kończący serię uchwał i wobec tego numeracja dalszych punktów proponowanego porządku dziennego ulegnie przenumerowaniu. Ponadto proponuję zmianę kolejności punktów 8 i 9 – projekt uchwały opisany na druku V/756 powinien zostać przyjęty jako pierwszy, a następnie projekt z V/755. Czy są inne propozycje zmian porządku dziennego ? ... Nie widzę ! ... Proszę bardzo Pani Radna Maria Materla się zgłasza...

- **radna Maria Materla** –...Proszę Państwa ! Całkiem niedawno Radni Województwa Śląskiego podjęli uchwałę dotyczącą ogłoszenia roku 2018 *Rokiem Profilaktyki i Walki z Rakiem Piersi*. To bardzo szlachetna inicjatywa, z którą nasze koleżanki tutaj wyszły. Ja z tego miejsca chciałam podziękować za wszystkie podejmowane działania w tym kierunku i prosić o przedłożenie informacji dotyczących programu, który został zainaugurowany 10 marca w naszym mieście, w mieście moim i Pana Marszałka, w mieście Jaworznie. Chciałam zapytać jakie w ramach tego programu są przewidziane działania, jakie będą narzędzia użyte do realizacji tych działań żeby ten program był efektywny ? Do kogo z tym programem się zwracamy ? Czy będzie to program realizowany tylko w kilku miastach, bo tak doczytałam się ze strony

internetowej Województwa, że planowane są jeszcze cztery takie akcje, chyba że ta, która była w Jaworznie przeprowadzona, jest jedną z nich ? Czy my będziemy docierać do mniejszych miejscowości, bo tam przecież ta edukacja jest bardzo ważna i rozumiem, że założenia tego programu to jest przede wszystkim profilaktyka i edukacja. Bardzo się cieszę, że program spotkał się z tak dużym zrozumieniem i zaangażowaniem, podkreślam to jako kobieta. Problem raka piersi to jest problem, który dotyczy nie tylko nas kobiet, ale on dotyka również naszych bliskich, rodzin, naszych kolegów, koleżanek, z którymi na co dzień pracujemy. Dlatego uważam, że tak ważny temat jak *Śląskie dla Kobiety*, czyli program, który został oficjalnie zainaugurowany, powinien zostać szczegółowo nam radnym tutaj przedstawiony i wobec powyższego, Panie Przewodniczący, wnoszę o rozszerzenie porządku obrad o informację w tym temacie.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czyli mam rozumieć, że wnosi Pani o wprowadzenie dodatkowego punktu do porządku ? Proszę sprecyzować jak ten punkt ma wyglądać. Oczywiście głosowanie wskaże czy będzie wprowadzony ten punkt, ale tak czy inaczej byśmy, nie uprzedzając oczywiście efektów głosowania, prosili Pana Marszałka, Zarząd o przedstawienie sytuacji w tym zakresie w punkcie *sprawozdanie z działalności Zarządu w okresie między sesjami*. Tak czy inaczej ten ważny temat powinien dzisiaj być umówiony. Poproszę określić mi precyzyjnie temat żebyśmy umieli to ładnie nazwać. Czy są inne propozycje ?
- **radny Grzegorz Wolnik** –... Szanowni Radni ! Właśnie ze względu na ważność tego tematu chciałbym żebyśmy mogli do tego typu sprawozdania, czy też w ogóle dyskusji przystąpić w sposób planowy i będąc znacznie lepiej tego przygotowanym. Myślę, że informacja, która mogłaby się pojawić w trakcie np. *sprawozdania z pracy Zarządu* powinna tutaj wystarczyć, a dodatkowy punkt, jeżeli będzie faktycznie taka potrzeba, powinien pojawić się na następnej sesji, dlatego, że tak jak wcześniej powiedziałem, jest to zbyt ważna kwestia żeby spontanicznie i w 10 minut wprowadzać nowy punkt i przedstawiać sposób usystematyzowany na ten temat informacje. Broń Boże, nie uciekałbym w tym momencie od tematu, natomiast wydaje mi się, że dobrze by było móc się po prostu do tego lepiej przygotować, aczkolwiek prosiłbym również właśnie Zarząd o to żeby dzisiaj w trakcie informacji na temat bieżących prac taka informacja się pojawiła, ale już bez rozszerzania o dodatkowy punkt.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – zgłasza się radny Jan Kawulok, ale momencik jeszcze ... Jeśli w tym samym punkcie to byłaby już dyskusja – dyskusji nie ma, bo punkt brzmi *rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad*. Jeśli Pan ma inne propozycje, proszę bardzo, jeśli w

tym samym punkcie ... ale my się rozumiemy, był głos jeden i drugi, jest sprawa jasna. Temat jest ważny, kwestia tylko w jakim trybie będziemy dzisiaj rozmawiali...

- **radny Jan Kawulok** – oczywiście tutaj się zgadzam z Panem Przewodniczącym Wolnikiem, że temat jest bardzo ważny i stąd jest tak ważne żeby on był omówiony dzisiaj i to w pierwszej części sesji, ponieważ w porządku obrad przy zmianie budżetu mamy środki na ten cel przeznaczać, więc byłoby zupełnie nielogiczne jak byśmy dzisiaj przegłosowali środki, a program byłby przedstawiony za miesiąc ... No i oczywiście tutaj nie ma co ukrywać, to co powiedziała Pani Radna na klubie, no, że ona nie wiedziała o tej akcji w Jaworznie, co oczywiście stawia ją w złej sytuacji, bo tak jakby się tym nie interesowała. Ona się bardzo interesuje, ona bardzo chce się w to włączać, jak wszyscy z nas chcą się w to włączyć, tak, że bardzo bym prosił o poparcie tego punktu, żeby była faktycznie *Śląskie dla Kobiet* informacja o programie. To co nam zajmie 5, 10 minut, na pewno będziemy mogli wnieść jakieś ewentualne uwagi do tego programu, a wtedy ze spokojem podejmiemy decyzję finansową, bo 250 tys. planujemy zwiększenia środków na ten cel, czy przeznaczamy na ten cel, więc to jest na pewno bardzo ważne żeby te pieniądze były wydawane w pełni świadomie.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – więcej zgłoszeń do proponowanego porządku dziennego nie widzę, a zatem przystępujemy do głosowania. W pierwszej kolejności, zgodnie z zapowiedzią, będziemy głosowali wprowadzenie projektu uchwały na druku V/758...

Głosowanie nad wprowadzeniem do porządku obrad projektu uchwały w sprawie przyjęcia *Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim na lata 2018-2021* (druk V/758):

za	40
przeciw	0
wstrzym.	0

Głosowanie nad zmianą porządku obrad polegającą na zmianie kolejności dotychczasowych punktów 8 i 9:

za	41
przeciw	0
wstrzym.	0

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – Pani Radna Maria Materla jak rozumiem podtrzymuje, proszę podać precyzyjnie to co Pani proponuje...

Głosowanie nad wprowadzeniem do porządku obrad punktu: *informacja na temat kampanii walki z rakiem piersi*:

za	17
przeciw	16
wstrzym.	4

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – bezwzględna większość wynosi 23, zatem tego punktu nie udało nam się wprowadzić do porządku dziennego, niemniej jednak ponawiam apel do Pana Marszałka ażeby w ramach informacji z prac Zarządu w okresie międzysesyjnym taką informację przedłożyć. Być może ona nie będzie pełna, ale na kolejnej sesji na pewno będzie uzupełniona. Mamy porządek obrad przegłosowany...

Przyjęty porządek obrad:

- 1. Otwarcie sesji Sejmiku.*
- 2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.*
- 3. Uroczyste wręczenie Złotej Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego.*
- 4. Problematyka zagrożeń zdrowotnych u dzieci na podstawie 25-letnich doświadczeń Fundacji na Rzecz Dzieci Miasteczko Śląskie – wystąpienie Pana Mieczysława Dumieńskiego, Prezesa Zarządu Fundacji.*
- 5. Przyjęcie protokołów z XLVIII i XLIX sesji Sejmiku.*
- 6. Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji listy inteligentnych specjalizacji Województwa Śląskiego (**druk V/745**).*
- 7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030 (**druk V/754**).*
- 8. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok (**druk V/756**).*
- 9. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Śląskiego na 2018 rok (**druk V/755**).*
- 10. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2018 rok (**druk V/757**).*
- 11. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Tychy (**druk V/749**).*

12. *Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Gliwice (druk V/750).*
13. *Podjęcie uchwały w sprawie określenia zadań, na które Województwo Śląskie przeznaczą w 2018 roku środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz przeznaczenia kwoty w wysokości: 2 228 469 zł na dofinansowanie kosztów działania 13 zakładów aktywności zawodowej, funkcjonujących na dzień 31 grudnia 2017 roku (druk V/753).*
14. *Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży Województwa Śląskiego obowiązującego od lipca 2018 roku do czerwca 2021 roku (druk V/751).*
15. *Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Zasad i trybu przyznawania stypendiów Województwa Śląskiego w ramach Programu wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży Województwa Śląskiego obowiązującego od lipca 2018 roku do czerwca 2021 roku (druk V/752).*
16. *Podjęcie uchwały w sprawie uchylecia uchwały Nr II/23/2/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 30 sierpnia 2004 roku w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania i wypłacania nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego nauczycielom zatrudnionym w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Województwo Śląskie (druk V/746).*
17. *Podjęcie uchwały w sprawie zakazu utrzymywania pszczoł syntetycznej linii Buckfast na terenie Województwa Śląskiego (druk V/747).*
18. *Podjęcie uchwały w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2018 na terenie Województwa Śląskiego (druk V/748).*
19. *Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim na lata 2018-2021 (druk V/758).*
20. *Informacja z realizacji Programu pod nazwą Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny w 2017 roku.*
21. *Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami.*
22. *Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.*
23. *Zamknięcie sesji Sejmiku.*

3. Uroczyste wręczenie Złotej Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – proszę o zabranie głosu Pana Dyrektora Sławomira Brodzińskiego w sprawie realizacji tego punktu porządku dziennego.

- **Pan Sławomir Brodziński, Dyrektor Kancelarii Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Kapituła Odznaki Honorowej przyznała *Złote Odznaki Honorowe za Zasługi dla Województwa Śląskiego* dla ks. Władysława Basisty i Pana Józefa Zapędzkiego. Ks. Władysław Basista urodził się w 1928 roku w Niedobczycach. Po maturze wstąpił do Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie i uczęszczał na Wydział Teologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie uzyskał stopień magistra teologii. Święcenia kapłańskie przyjął w 1954 roku w Piekarach Śląskich. Po święceniach podjął studia homiletyczne w Warszawie oraz fonetyczne w Instytucie Fonetycznym w Katowicach. W 1964 roku uzyskał stopień magistra pedagogiki oraz filologii polskiej na Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie. W latach 1956-1962 był prokuratorem, czyli dyrektorem ds. administracyjno-gospodarczych w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie. Był wykładowcą w Śląskim Seminarium Duchownym oraz Wyższym Seminarium Duchownym Ojców Franciszkanów w Panewnikach. Był uczestnikiem Międzynarodowych Konferencji Logopedów w Wiedniu i w Paryżu. Od 1979 roku kierował Poradnią Logopedyczną w Katowicach. Był członkiem Komisji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Ogólnego, Sekcja Kaznodziejska, gdzie opracował ogólnopolskie programy kaznodziejskie, publikując również w specjalistycznych czasopismach kaznodziejskich. Za swoje zasługi dla Kościoła został w 1995 roku Kanonikiem Honorowym Kapituły Metropolitalnej w Katowicach, a w 2004 roku papież Jan Paweł II mianował go prałatem. W 2005 roku został Kapelanem Jego Świątobliwości. Obecnie jest zaangażowany w duszpasterstwie mniejszości niemieckiej dla *Wielkich Katowic*. Konsekwencją jest także zaangażowanie w wymianę młodzieży polskiej i niemieckiej w celu pojednania i współpracy. Jest aktywny jako rekolekcjonista w Polsce i poza granicami kraju. W 2000 roku głosił m.in. rekolekcje dla kapłanów w Kolegium Polskim w Rzymie. Obecnie mieszka w Katowicach pomagając w pracy duszpasterskiej przy parafii św. Józefa w Załężu. O wręczenie *Złotej Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego* serdecznie proszę Pana Stanisława Gmitruka, Przewodniczącego Sejmiku Województwa Śląskiego, Pana Wojciecha Saługę, Marszałka Województwa Śląskiego i Pana Jacka Świerkockiego, Przewodniczącego Komisji doraźnej Kapituły ds. Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego... [wręczenie odznaki]...

- **Pan Sławomir Brodziński, Dyrektor Kancelarii Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Pan Józef Zapędzki urodził się w 1929 roku w Kazimierówce. W czasie okupacji niemieckiej pracował przymusowo na stacji kolejowej w Zawierciu. Od 1951 roku w stopniu podporucznika pełnił zawodową służbę wojskową w 73 Pułku Zmechanizowanym w Gubinie. Podczas swojej dziesięcioletniej służby w jednostce był reprezentantem Ligi Przyjaciół Żołnierza w strzelectwie. W 1960 roku w stopniu kapitana został przeniesiony

do Wrocławia, ukończył Akademię Wychowania Fizycznego. Specjalizował się w strzelaniu z pistoletu. Największe sukcesy odniósł w konkurencji pistoletu szybkostrzelnego na dystansie 25 metrów. Pięciokrotnie startował w Igrzyskach Olimpijskich, od Tokio 1964 do Moskwy 1980, zdobywając dwa złote medale w Meksyku 1968 roku i w Monachium w 1972 roku. Był także srebrnym medalistą Mistrzostw Świata oraz brązowym medalistą mistrzostw Europy. W konkurencji pistoletu dowolnego na dystansie 50 m był brązowym medalistą mistrzostw świata w drużynie. Był też mistrzem Europy w strzelaniu z pistoletu centralnego zapłonu oraz srebrnym drużynowo i trzykrotnie brązowym indywidualnie, także – raz, i drużynowo dwa razy – brązowym medalistą mistrzostw Europy w strzelaniu z pistoletu pneumatycznego. Dwadzieścia trzy razy zdobywał tytuł mistrza Polski. Przez większość kariery reprezentował *Śląsk Wrocław*. Zajmował piąte miejsce w plebiscytach *Przeglądu Sportowego* w 1968 i w 1972 roku. Po zakończeniu kariery sportowej był trenerem strzelectwa. Obecnie mieszka w Łazach. Rada Miejska w Łazach w 2017 roku nadała Panu Józefowi Zapędzkiemu tytuł *Honorowego Obywatela Miasta Łazy*. Bardzo proszę o wręczenie *Złotej Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego* Pana Stanisława Gmitruka, Przewodniczącego Sejmiku Województwa Śląskiego, Pana Wojciecha Saługę, Marszałka Województwa Śląskiego, Pana Jacka Świerkockiego, Przewodniczącego Kapituły Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego i Pana Macieja Kolona, Przewodniczącego Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji ...[wręczenie odznaki]...

- **ks. prałat Władysław Basista** – Wielce Szanowny Panie Przewodniczący Sejmiku ! Wielce Szanowny Panie Marszałku Województwa ! Prześwietna Kapituła Odznaczeń Honorowych ! Szanowni Radni, właściwie posłowie Sejmiku Śląskiego ! Jestem bardzo uradowany, bardzo się cieszę, że mogę brać udział w obradach 50-tych Sejmiku, 50 – jubileuszowe obrady Sejmiku Śląskiego – ale jestem jeszcze bardziej uradowany z tego powodu, kiedy patrzyłem na program i widzę tam, że Sejmik zajmuje się przede wszystkim zdrowotnością dzieci, ludźmi niepełnosprawnymi, nauczycielami, zdolną młodzieżą, rodzinami. Premier Morawiecki często mówi: my musimy tworzyć Polskę silną, potężną gospodarczo, ale przede wszystkim rządy są po to żeby służyć ludziom i rodzinom. Panie Marszałku ! Chwała, bo widzę, że tutaj realizuje się ten program, tutaj praktycznie widzę jak się to robi i dlatego też, Panie Przewodniczący i wy radni, posłowie – chwała wam i cześć. Ale teraz w punkcie trzecim widzę, że już ten punkt trzeci dotyczy mnie osobiście i dlatego też chcę powiedzieć, że moja rodzina tradycjami sięga powstań śląskich. Mój ojciec i czworo jego braci walczyli w pierwszym, drugim i w trzecim powstaniu o polskość tej ziemi – i to była walka zwycięska ! Nie wszystkie powstania kończyły się tak, jak kończyły się powstanie śląskie – zwycięstwem ! Spostrzegł to reżyser, jako pierwszy, Kazimierz Kutz, który

zrobił film o powstaniach, o drugim powstaniu i tam spotkał także rodzinę Basistów i dlatego ten film, *Sól ziemi czarnej*, w podtytule nazwał *Saga rodu Basistów*, dlatego, że tam walczyli mój ojciec i bracia, a najmłodszy brat ojca, Teodor, zginął w drugim powstaniu na Górze Świętej Anny. I dlatego też jeśli przyjąłem tę odznakę Prześwietna Kapituła, o to właśnie uważam, że to odznaczenie sięga właśnie moich rodziców, mojego ojca i także sięga tego stryja Teodora, który przelał krew żebym właśnie ja mógł tutaj dzisiaj stać ! Żebym ja mógł dzisiaj tutaj stać i odebrać to odznaczenie. Ta nić sięga właśnie do tych moich przodków, którzy wywalczyli polskość tej ziemi. Ale jeśli mogę, a nigdzie nie mogę tego powiedzieć, to odważę się tutaj powiedzieć, mianowicie że jestem dumny, młodzieży kochana, jestem dumny że jestem Polakiem, że jestem Ślązakiem. Jestem dumny, bardzo dumny, a to dlatego, że Ślązacy i Polacy to co mają i kim są wywalczyli i zdobyli pracą, usilną pracą swojego umysłu i rąk, natomiast kraje zachodnie, które się szczycą, że są krajami bogatymi – wiecie dlaczego są krajami bogatymi ? Dlatego, że okupowali, kolonizowali narody biedne w Afryce, w Ameryce, w Azji i tam co robili ? Kradli ! Wyrywali skarby z tej biednej ziemi i budowali sobie pałace i są bogaci, a tych ludzi traktowali jak niewolników. Ludzi czarnego koloru skóry sprzedawali na targach jak towar. Oni są dzisiaj bogaci i kiedy będziecie zwiedzać Luwr, czy British Muzeum, czy też muzeum w Berlinie to co tam zauważycie ? Zauważycie przede wszystkim że tam są dobra skradzione z krajów, i także z Polski może, i tym się szczycą, mają wielką kulturę, wielkie bogactwo. Ja jestem dumny, że myśmy to co mamy zdobyli własnymi siłami, własną pracą. Dlatego byłem w Afryce Południowej i tam zobaczyłem mauzoleum Mandeli, który Południową Afrykę wyzwolił od kolonizatorów i powstała wolna Republika Południowej Afryki. Także byłem w Indiach i tam również złożyłem kwiaty na pomniku Mahatmy Gandhiego, który właśnie w '47 roku wywalczył wolność dla swojego narodu, a przedtem to były kolonie, wyzyskiwacze z Europy, kraje, które nazywają się dzisiaj bogatymi. I dlatego też jeśli ktoś odważy się wypowiedzieć słowo Polska na zachodzie, to musi pochylić czoło i zdjąć czapkę, bo Polsce nikt nigdy nie pomógł, Polsce nikt nigdy nie pomógł, żaden kraj w Europie, kiedy Polska była zagrożona, niszczone, nikt nie pomógł, ale Polska ratowała Europę i kraje europejskie. Najpierw w 1920 roku gdyby nie Polska, to Armia Czerwona w mig przeszłaby przez osłabiony Berlin i stanęłaby w Paryżu, a przedtem jeszcze w 1683 gdyby nie Polska, Jan III Sobieski nie ruszył pod Wiedeń, nie obronił Europy przed zalewem tureckiego islamu, Europa dzisiaj by nie wyglądała tak jak wygląda. I dlatego też jestem dumny, że jestem Polakiem, jestem dumny że jestem Ślązakiem, bo myśmy nigdy nie okupowali nikogo, nikogo nie niszczyli, ale ratowali narody i Europę. Także jestem dumny z tego powodu, że myśmy, kiedy zniknęło z mapy państwo Izrael, wtedy nasi starsi bracia w wierze znaleźli swoją ojczyznę gdzie ? W Polsce ! Najwięcej naszych starszych braci w wierze ze wszystkich krajów Europy znalazło swoją

ojczyznę w Polsce. I tu mieli swoją ojczyznę, tu mieli swoje rodziny, tu się modlili w synagogach. I tutaj też, W Polsce, w Płońsku urodził się pierwszy premier Izraela, [Dawid] Ben Gurion. Tutaj w Polsce, na warszawskim uniwersytecie studiował prawo i w '48 w roku, kiedy państwo Izrael zaczęło istnieć, on stał się z Polski pochodzącym pierwszym premierem dzisiaj istniejącego państwa Izrael. I dlatego ja jestem dumny z tego, że Polska zawsze ratowała naszych braci starszych w wierze, także przez strasznym zniszczeniem Holokaustu. Wielce Szanowny Panie Marszałku ! Ja nie będę niczego życzył, dlatego, że wiem, i widzę, i jestem przekonany, że wasze rządy prowadzą do tego żeby Śląsk i Polska była wspaniała, wiodąca w Europie i w świecie i dlatego modlę się: *Boże błogosław rządy na Śląsku, Boże błogosław Polskę !*

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – serdecznie dziękuję ks. prałatowi Władysławowi Basiście za piękne, pouczające wystąpienie. Życzymy dużo zdrowia, łask bożych i dalszych lat twórczego życia dla dobra naszej regionalnej społeczności. Życzymy także wszystkiego najlepszego Panu Józefowi Zapędzkiemu z okazji nadania odznaki, to dla nas duży honor, *Złotej Odznaki*, ale także z tytułu imienin. Dzisiaj Pan Józef obchodzi imieniny. Wszystkiego najlepszego Panie Józefie ! Także wszystkim Józefom na tej sali zgromadzonym życzę wszelkiej pomyślności, szczęścia, zdrowia, niech kolejne dni i lata będą dla Józefów piękne, w tym szczególne życzenia kieruję pod adresem naszego kolegi radnego Józefa Kubicy. Przechodzimy do kolejnego punktu porządku dziennego...

4. Problematyka zagrożeń zdrowotnych u dzieci na podstawie 25-letnich doświadczeń Fundacji na Rzecz Dzieci *Miasteczko Śląskie* – wystąpienie Pana Mieczysława Dumieńskiego, Prezesa Zarządu Fundacji:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – chcę powiedzieć, zanim udzielę głosu Pani Profesor, że decyzja o wprowadzeniu tego punktu porządku dziennego zrodziła się z troski o edukację proekologiczną, szczególnie wśród młodych dzieci. Jest to przykład działalności, która nas powinna inspirować do dalszych działań w tym zakresie. Dlatego też poproszę o pierwsze wystąpienie w tym zakresie Panią prof. dr hab. n. med. Krystynę Pawlas, Prezes Polskiego Towarzystwa Medycyny Środowiskowej – prezentacja na temat toksyczności ołowiu u dzieci, które, pozwolę sobie na małą niegrzeczność, Państwo naukowcy to mają jakby w rutynie czas dłuższy, ale bym sugerował żeby się udało zmieścić w ustalonym czasie, który wcześniej przed sesją umawialiśmy...

- **prof. dr hab. n. med. Krystyna Pawlas, Prezes Polskiego Towarzystwa Medycyny Środowiskowej** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie i Panowie Radni ! Mam zaszczyt wystąpić przed wami z okazji – cieszę się, że to jest podwójny jubileusz, sesji i jubileusz Fundacji ... że na tej sesji poruszany jest tak ważny temat jak problem zanieczyszczeń środowiska na Śląsku. Tym sztandarowym zanieczyszczeniem na Śląsku jest problem ołowiu. Problem przeszłości, czy wciąż aktualne zagrożenie ? To Państwo sobie, mam nadzieję, odpowiecie po moim wystąpieniu na to pytanie. To co jest bogactwem tej ziemi, czyli jej zasoby, jest zarazem przekleństwem zdrowia środowiskowego, czyli zdrowia całej populacji śląskiej, a w szczególności dzieci. Rudy cynku i ołowiu są jednym z najbogatszych zasobów na świecie, te, które się znajdują na Wyżynie Górnos Śląskiej i on jako metal jest znany od zarania dziejów prawie że ludzkości, bo pierwsze wyroby są sprzed 7,5 tys. lat, a na terenie Śląska on jest wydobywany od średniowiecza. I najslawniejsze regiony to jest okolice Olkusza, Sławkowa, w Katowicach Huta Cynku, która przetwarza, no i Tarnowskie Góry, które są znane już około III i IV wieku naszej ery. Ale skończmy z historią, przejdźmy do tego jak jest dzisiaj, bo trzeba powiedzieć że przemysł zrobił wiele i to środowisko, które ja pamiętam, kiedy byłam w waszym wieku, było o niebo gorsze niż jest obecnie. Obecnie już wiele zrobiono żeby emisję ołowiu zmniejszyć, wyeliminowano tzw. benzynę ołowiową, niemniej jednak ołów jest ! A gdzie ? No oczywiście w powietrzu, bo paliwa stałe w dalszym ciągu zawierają do 5 % ołowiu. Oczywiście też hutnictwo metali nieżelaznych, które w dużej mierze jest skupione na naszej ziemi, to jest spalanie odpadów i to jest dym tytoniowy, droga młodzieży ! W wodzie do picia, w niektórych regionach Polski są ołowiane rury, no i luty, czyli to spawanie puszek, szczególnie tam gdzie się znajdują materiały do picia, mogą również stanowić problem. No i gleba, która przez wieki zbierała na Dolnym(?) Śląsku ołów emitowany właśnie przez huty i która przez długie jeszcze lata ołów na powierzchni będzie zawierać. No i żywność, która na niej rośnie również będzie stanowiła problem. Jeśli chodzi o ekspozycję zawodową, to nie jest przedmiotem dzisiejszej prezentacji, będziemy mówić tylko o tej ekspozycji środowiskowej, ona u dzieci zaczyna się w okresie płodowym i tak się nieszczęśliwie składa, że ta najukochańsza dla nas osoba jaką jest matka w okresie ciąży często mobilizuje zasoby ołowiu, które są jej w organizmie i niestety dziecko jest narażone na to, na co matka była narażona w przeszłości. Potem specyficzne zachowania dzieci, a więc zjadanie niekoniecznie tego co się nadaje do jedzenia, więc ziemi, czasami farby, wapna, powoduje, że ekspozycja dzieci na ołów jest znacznie większa drogą pokarmową, jak również i drogą oddechową, ponieważ cząsteczki ołowiu jako ciężkie w większym stężeniu znajdują się przy powierzchni ziemi, a jak wiecie nasi milusińscy mają usta bliżej powierzchni ziemi niż osoby dorosłe. I tak się składa, że to co my wchłaniamy w znacznie większym stopniu jest zatrzymywane przez dzieci niż przez osoby dorosłe. Jakie są losy

ołowiu w organizmie ? Pierwotnie rozchodzi się z krwią do wszystkich tkanek i najpierw zatrzymuje się w tkankach miękkich, w wątrobie, w nerkach, w sercu, w płucach, gdzie przebywa od kilku dni do kilku tygodni, natomiast większa część magazynuje się w kościach, bo około 99 % tego ołowiu, który jest zawarty w naszym organizmie, znajduje się w kościach i może być uwalniany do organizmu, nazwijmy to umownie, w sytuacjach stresowych, ale też podczas złamań, w okresie ciąży i karmienia piersią, a także w procesie starzenia. Różne efekty zdrowotne i różne stężenie ołowiu przy tej samej ekspozycji są oczywiście spowodowane tzw. czynnikami modyfikującymi i one powodują, że w efekcie przy tym samym stężeniu różne osoby mogą mieć różne stężenie ołowiu we krwi. Przy tym samym stężeniu mogą być różne efekty zdrowotne, albo przy tej samej ekspozycji mogą być również różne efekty zdrowotne. Jakie to są te formy wpływające na te efekty zdrowotne ? Niewątpliwie forma chemiczna, tzw. ołów nieorganiczny, czyli różnego rodzaju sole, to jest słabo przyswajalny materiał, natomiast ołów organiczny niestety dobrze się w naszym organizmie czuje. Wielkość ekspozycji – im więcej jest w środowisku, no to ten punkt mamy w tej chwili opanowany, ale sposób nie tyle odżywienia co sposób niedożywienia, wszelkie deficyty żywieniowe sprzyjają lepszemu wchłanianiu ołowiu. Maleje ta przyswajalność wraz z wiekiem, osoby dorosłe mniej wchłaniają ołowiu. No i w końcu styl życia – tutaj palenie papierosów zdecydowanie powoduje, że stężenia ołowiu u nas są większe. Na genetykę nie mamy wpływu, ale genetyka również w tym ma swój udział, jak praktycznie we wszystkim. Dlaczego mówimy o dzieciach ? Dlatego, że dzieci są bardziej wrażliwe na efekty ekspozycji na ołów, bo po pierwsze, jak już powiedziałam, więcej tego ołowiu wchłaniają, a zwłaszcza w przypadku deficytów, niedoboru żelaza i wapnia, czy witaminy D – niedobór witaminy D jest w tej chwili uznawany za dość powszechny, nie tylko w sezonie letnim, a zwłaszcza w sezonie zimowym. Są ekspozowane już poprzez łożysko bardzo intensywnie, kiedy u matki się uwalniają jej depozyty dodatkowo oprócz tego co jest środowisku, jak i podczas karmienia piersią. Piją więcej, jedzą więcej, zwłaszcza warzyw i owoców, które niestety są też często zanieczyszczone. Ich ekspozycja środowiskowa jest większa, bo częściej przebywają na dworze i bawią się właśnie w tej wiekami skażonej glebie. Mają usta bliżej gruntu, powiedzmy że ich nawyki higieniczne są w zakresie rąk dalekie od tego co oczekuje higiena, bardzo często te brudne ręce wkładają do ust, czy wręcz zjadają tzw. *alternatywną dietę*, czyli nawet i ziemię, czy jakieś dziwne rzeczy. Mają niedojrzałe organy i narządy i tutaj najważniejszy jest układ nerwowy, który nie tylko że jest bardzo wrażliwy na działanie ołowiu, to bardzo długo dojrzewa, praktycznie do pełnoletności aż od chwili narodzin. No i to co jest ważne, proszę Państwa, my żyjemy coraz dłużej, a więc tzw. perspektywa zmian odległych jest bardzo długa. My znamy, najlepiej mamy rozpoznane i mimo, że ołów jest metalem, który można powiedzieć jest badany od tysięcy lat, bo pierwsze badania dotyczyły

już starożytności jeśli chodzi o zanieczyszczenia, o skutki ekspozycji na ołów, to niemniej jednak my dużo wiemy na temat tzw. *ekspozycji ostrej*, czyli taka, która jest jednorazowa, na duże stężenie ołowiu, na ekspozycji przewlekłej, na którą są narażeni pracownicy, zwłaszcza pracownicy, lepiej poznajemy ekspozycję przewlekłą wśród dzieci, natomiast jeszcze ciągle mało wiemy na temat odległych skutków ekspozycji, a tą jedną z najgorszych jest ta właściwość ołowiu, że stosunkowo niedawno został rozpoznany jako czynnik, który ma cechy kancerogenne, a więc może po długim czasie powodować ryzyko rozwoju chorób nowotworowych. Jeżeli chodzi o te najważniejsze może różnice w ekspozycji środowiskowej i zawodowej, to oczywiście w ekspozycji zawodowej mamy szereg narządów, my przede wszystkim badamy układ krążenia, różne zaburzenia biochemiczne, które się przejawiają w trakcie pracy i które są takim czułym wskaźnikiem ryzyka rozwoju chorób układu nerwowego, zaburzenia funkcji nerek, czy układu immunologicznego. W ekspozycji środowiskowej jest przede wszystkim brane pod uwagę zaburzenia układu nerwowego, biosynteza hemu, krótko mówiąc powodowanie anemii – zaburzenia produkcji hemoglobiny, której skutkiem jest anemia – no i wpływ na ciśnienie krwi, sprzyja nadciśnieniu. Taką metodą pomiaru określenia poziomu zatrucia ołowiem jest poziom stężenia ołowiu we krwi. Pobiera się krew i różnymi metodami i w zależności od tego stężenia ołowiu we krwi my możemy oczekiwać pewnych zmian, takich jak Państwo widziecie. One są różne w różnych grupach wiekowych. Jeśli chodzi o dzieci to mamy przede wszystkim zaburzenia w ośrodkowym układzie nerwowym, które się często przejawia w zaburzeniach rozwoju intelektualnego, poznawczego, w rozwoju fizycznym, ale i innymi. Tu mamy te wszystkie skutki, których się możemy spodziewać u dzieci. Chciałabym zwrócić uwagę na punkt ostatni, że te skutki są długotrwałe, nawet jeżeli nam się uda obniżyć stężenie ołowiu we krwi skutki się utrzymują. Nie wiemy teraz jakie to są skutki jeszcze ciągle po latach. I tu mamy jak spada zdolność czytania kiedy rośnie ciśnienie krwi. Widzimy, że jak na sznurku wraz ze stężeniem ta umiejętność maleje, albo jak maleje poziom tzw. ilorazu inteligencji w zależności od stężenia ołowiu we krwi. Jeśli chodzi o dopuszczalne stężenia ołowiu we krwi u dzieci, one ewoluowały, zmieniały się jak przybывало naszej wiedzy. Najwcześniej ten problem rozpoznano w połowie lat 60. w Stanach Zjednoczonych i tam są pierwsze ... i jak do tej pory to jest jedyny kraj, który rekomenduje nam stężenia ołowiu we krwi, którymi się posługujemy później w naszych badaniach laboratoryjnych. Proszę popatrzeć jak dramatycznie uległy zmniejszeniu dopuszczalne poziomy. Te poziomy, które w latach 60. uznawane były za bezpieczne teraz już świadczą o ostrej intoksykacji, natomiast jeśli chodzi o te dopuszczalne stężenia ołowiu to nie jest tylko poziom wiedzy medycznej, bo tak jak tutaj na rysunku jest napisane w 2006 roku świat naukowy oczekiwał, że CDC, czyli Center for Disease Control w Stanach Zjednoczonych uzna, że poziom 2 µg na decylitr jako maksymalnie

dopuszczalny. Długo były dyskusje i różnego rodzaju badania i w efekcie dopiero w 2011 roku CDC określiło ten poziom, który zaczyna być alarmujący dla lekarzy jako poziom 5 µg, kiedy należy dziecko poddać badaniu. Co my wiemy ? Że praktycznie brak jest odstępu między tymi wartościami referencyjnymi dla populacji a toksycznością ołowiu. Ołów jest toksyczny i niepotrzebny od jednego atomu, który jest w naszym organizmie, wywiera niekorzystny wpływ na ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy. Jest *bezprogowy*, to znaczy od zera pojawia się w organizmie i pojawia się problem. Poziom inteligencji wykazuje właśnie spadek liniowy wraz ze wzrostem, rosną w trudności w nauce i koncentracji oraz w rozwoju mowy, tutaj także nie ma progu. W świetle uzyskanych wyników badań nie można uznać żadnego poziomu ołowiu we krwi za bezpieczny dla zdrowia dzieci. Jeśli chodzi o sprawę narażenia dzieci na ołów w tutejszej aglomeracji, stanowiło to największe wyzwanie zdrowia środowiskowego i zdrowia publicznego w drugiej połowie XX wieku i w obecnym wieku. Ten *busz* w tej dziedzinie zaczęła przełamywać Pani dr Jolanta Wadowska-Król z Panią prof. Hager-Małecką na początku lat 70. Fundacja na Rzecz Dzieci *Miasteczko Śląskie* włączyła się w to na początku lat 90. dzięki determinacji, pasji Pana Prezesa Mieczysława Dumieńskiego, za co mu serdecznie dziękuję. I z okazji 25-lecia istnienia Fundacji i jej walki o lepszą przyszłość dzieci z terenów skażonych, bo Prezes nie ogranicza się tylko do Miasteczka Śląskiego, ale bada dzieci z Szopienic, bada dzieci z Olkusza i Sławkowa, składam serdeczne gratulacje wraz z życzeniami dalszych sukcesów i wytrwałości dla ich osiągnięcia, jako Prezes Polskiego Towarzystwa Medycyny Środowiskowej. Dziękuję Państwu za uwagę !

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – serdecznie dziękujemy Pani Profesor Krystynie Pawlas za prezentację na temat toksyczności ołowiu u dzieci, a teraz poproszę o zabranie głosu Pana Mieczysława Dumieńskiego, Prezesa Zarządu Fundacji na Rzecz Dzieci *Miasteczko Śląskie* w celu prezentacji, mam nadzieję skrótowej, za ten okres 25 lat pożytecznej działalności na rzecz właśnie naszych dzieci...
- **Pan Mieczysław Dumieński, Prezes Zarządu Fundacji na Rzecz Dzieci *Miasteczko Śląskie*** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Radni ! Drodzy Goście ! To co Fundacja zrobiła to dziesiątki przedsięwzięć i różnego rodzaju zadań, które w gruncie rzeczy powinny robić statutowe organy państwa. W 1992 roku sytuacja, można powiedzieć, w rejonie Miasteczka była więcej niż fatalna, a więc getto cywilizacyjne bez praw rozbudowy i rozwoju, ołów – wiodące zagadnienie zarówno dla tej ziemi, co powiedziała Pani prof. Pawlas, także jako globalne wyzwanie – zakaz rozbudowy przemysłu metali nieżelaznych jako uchwała wojewódzka i Huta Cynku do pełnej likwidacji. W niej widziano niejako ratunek dla tej ziemi. I

pojawia się moja inicjatywa, że możemy uratować zdrowie i środowisko, rozwiązać problem, tylko na miły Bóg zacznijmy ucziwie wzajemnie postępować. I te zadania poprzez powołanie fundacji, a więc która będzie działać w miejscu najbardziej wrażliwym i gdzie to oddziaływanie ołowiu będzie największe kupiła ówczesna dyrekcja huty. Jest tu były dyrektor Joachim Ganszyniec, za to mu dziękuję z tego miejsca że wtedy podjął tę próbę i to ryzyko, bo to był faktycznie skok w wielką głębię, nie wiadomo co będzie, oczywiście żadne posunięcie taktyczne. Myśmy powiedzieli rozwiążemy ten problem, a więc doprowadzimy, że stężenie ołowiu u naszych dzieci nie będzie przekraczać tych wartości dopuszczalnych, widzimy jak to się zmieniało, więc ta praca musiała być ciągła, a z drugiej strony musimy doprowadzić do takiej sytuacji jaka występuje na terenach, które uznajemy za niezagrożone. I na początku przebadaliśmy wszystkie dzieci z Miasteczka Śląskiego wedle najnowszych zasad techniki i zgody z WHO, itd., również wprowadzając standardy programów zdrowia środowiskowego i w ten sposób mieliśmy pełną informację. Oczywiście raport upubliczniliśmy, nie był on ciekawy, bo ponad 70 % naszych dzieci przekraczało stężenia te ówczesne dopuszczalne, mamy tysiąc dzieci którymi powinien się zająć lekarz, służba zdrowia, a więc stworzymy cały system opieki zdrowotnej, oczywiście na zasadzie społecznej. To są lekarze, przedstawiciele z tej służby zdrowia, którzy wszystko to robili za przysłowiowe *Bóg zapłać*, bo tylko dostawali od nas dodatkowe zadania. A więc przebadaliśmy dzieci, uruchomiliśmy programy, jednocześnie zastosowanie tych programów analitycznych spowodowało, że wiedzieliśmy gdzie jest ten punkt przesilenia, że musimy się uporać z ołowiem w powietrzu. A zatem jest emisja huty, więc huta rozpoczęła ogromny proces działań sanacyjnych, które się na końcu, za 10 lat zakończyły się niezwykłym sukcesem – zakład przeznaczony do likwidacji w porozumieniu *okrągłego stołu* w 2002 roku otrzymuje najwyższe wyróżnienie ekologiczne *Lidera polskiej ekologii*. Nie mieściło się to dosłownie w wielu głowach, że tak może być ! I teraz ruszamy z tym programem na początku 1993 roku, okazuje się, że potrzeba strasznych pieniędzy. To nie jest problem na wyciągnięcie ręki – *pomóżcie* ! I tutaj był taki przypadek, ja otrzymuję informację, że Huta Cynku zapłaciła za rok 1992 aż 4 mln zł, na dzisiejsze pieniądze, opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska. Ani dosłownie 50 gr nie można było przeznaczyć na jakiegokolwiek działania zapobiegawcze. Uznaliśmy, że to jest niemoralny mechanizm, trzeba to zmienić, więc wystąpiliśmy z mocnym dezyderatem do Pani Premier Suchockiej. O dziwo, Pani Premier nam szybko odpowiedziała, zwrócił się do mnie dyrektor jej gabinetu, włączono ministra środowiska i dosłownie na kolanie jeszcze na początku 1993 roku w noweli ustawy o ochronie środowiska, która między imię nadała osobowość prawną wojewódzkim funduszom ochrony środowiska, powołała gminne i powiatowe fundusze, dopisano art. 88 a, gdzie można z funduszy ekologicznych finansować zadania profilaktyki zdrowotnej

dzieci. To wygenerowało ogromne środki i wyniku tego zbudowaliśmy program pomocowy, który był finansowany przez wojewódzki, narodowy, no i samorządowe fundusze, czyli gminne i powiatowe. No i ten program jest wartości przeliczeniowej na dzisiejsze pieniądze około 1,5 mln zł rocznie. Ale powstał też taki problem – co z pozostałymi miejscowościami ? W Tarnowskich Górach przebadano gleby, przebadano rośliny poprzez inne instytucje i okazało się, że tam jest dosłownie *czarna dziura*, więc przebadaliśmy również w 1993 roku ponad tysiąc dzieci tarnogórskich i okazało się jak to się przenosi zagrożenie ołowiem na dzieci na terenie silnie zanieczyszczonym ołowiem, bo Tarnowskie Góry to jest miasto na wyrobiskach ołowiu i okazało się, że np. w Czarnej Hucie były jeszcze stężenia gorsze niż w Miasteczku Śląskim, czy słynne Bobrowniki Śląskie, gdzie tam zawartość ołowiu w glebie jest w granicach od 2000 do 50000 ppm, czyli to są niesłychanie skażone gleby wysokim stężeniem ołowiu i trzeba było ruszyć z tym programem pomocowym, który miał obejmować tysiące dzieci. Następne lata my nie tylko badamy dzieci, ale realizujemy ten program pomocowy, który obejmuje te wszystkie dzieci, zarówno Miasteczko i gminy okoliczne, czyli Ożarówce, Świerklaniec, jak i gmina Kalety. Oczywiście stężenie ołowiu na start było w granicach 12, 14 μg jako wartości średnie, w Miasteczku dzisiaj mamy między 2 a 4 μg ołowiu, więc to są wielokrotnie zmniejszenia i oczywiście nawet przed 25 laty nie zakładaliśmy, że takie stężenia osiągniemy. Fundacja została włączona w cykl różnych działań, z nami się konsultowały zarówno środowiska nauki, ośrodki kliniczne i też ludzie decydenci, jak kształtować politykę ekologiczną województwa śląskiego, a więc najpierw ograniczamy tą emisję wysoką, potem była emisja niska, teraz mamy trzeci etap walki ze smogiem, bo jak widzimy te stężenia ołowiu, które żeśmy osiągnęli, spadły dwukrotnie stężenia u dzieci, to jednak dalej jesteśmy na granicy wartości, które wskazują Światowa Organizacja Zdrowia i środowisko medycyny, że to są dalej wartości zbyt niebezpieczne dla dzieci. Fundacja realizuje dziesiątki dosłownie programów. Z naszych opracowań powstało wiele doktoratów, m.in. było takie hasło wcześniej: *chcesz mieć zdrowe dziecko, opuść Miasteczko* – to było powszechne w latach osiemdziesiątych – myśmy zbadali, Śląska Akademia Medyczna wykonywała to badanie i okazało się, że poziom białek odpornościowych jest zdecydowanie niższy u tych dzieci z wysokim ołowiem, a więc to wszystko się w jakiś sposób potwierdzało. Oczywiście do nas pisano: *przyjedźcie, zbadajcie, to w tym rejonie* – trzy ośrodki naukowe, więc badaliśmy dzieci na praktycznie wszystkich obszarach. Można powiedzieć, że w 1997 roku myśmy powiedzieli problem jest już rozwiązany, jest tylko kwestia dokończenia go w określonych latach i wydawało się że tak wszystko będzie ładnie, zrobiliśmy międzynarodową konferencję naukową pod patronatem premiera RP. Naukowcy powszechnie mówią, że to co myśmy zrobili stanowi ewenement na skalę światową, bo tak faktycznie nikt nie wierzył, że w tym rejonie może

się to tak wszystko poprawić. Oczywiście zostało to skrupulatnie przeniesione na inne obszary. Oczywiście współdziałamy z Instytutem Medycyny Pracy w Sosnowcu, Śląską Akademią Medyczną, z osobami nauki, z Instytutem Ekologii, itd. i realizujemy te działania. Jednocześnie przychodzi pewien mały kryzys, trzeba kupić nową aparaturę. No i udało się to w latach 1996-98, Fundacja zakupiła najnowszej generacji sprzęt laboratoryjny, nowy spektrofotometr, przez 5 lat mieliśmy chyba najnowocześniejszy w skali kraju, inny sprzęt. To nam za 2 lata pomogło, bo trzeba było się przygotować, jest zmiana służby zdrowia, reformy, utworzenie nowego zakładu opieki zdrowotnej i ten sprzęt wartości blisko 400 tys. zł przez 10 lat służył w społeczności Miasteczka Śląskiego, Tarnowskich Gór, a w zakresie metali ciężkich to już całe województwo, żeby to było zrealizowane. Realizujemy program pomocowy, Instytut Ekologii w latach 1997-98, w wyniku którego 10 przedszkoli uzyskało zmodyfikowane place zabaw – chodziło o to żeby zlikwidować niekontrolowane wchłanianie ołowiu przez dzieci, więc to wszystko gdzie one przebywają, zarówno w dzień jak i po południu, żeby było czyste, sprawdzalne, itd. Oczywiście w międzyczasie całe działanie na obniżenie tego stężenia ołowiu, zarówno w Miasteczku, jak i w szerszym zakresie, tutaj tych działań było bardzo, bardzo wiele. Proszę Państwa ! I teraz tak, przychodzi rok 2002, Fundacja została uznana za organizację najlepszą w Polsce, która rozwiązała ten problem i dostała główną nagrodę *Pro publico bono*. Dyplomy tej nagrody, oryginalne, w tzw. *wersji lwowskiej*, są tutaj w przedsiionku u wejścia do tej sali. Z tej nagrody myśmy m.in. sfinansowali od nowa możliwość działania Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski *Serdeczni* i to wszystko to, że oni mogą realnie działać, to jest dzięki nam właśnie. Oczywiście, myśmy prowadząc własne badania stwierdzili, że zawartość 10 µg, która wtedy była uznawana za górną wartość dopuszczalną u dzieci, jest zdecydowanie za wysoka, trzeba zjechać na 5, 7, czy 7,5 µg, bo chodziło o to żeby te programy, które żeśmy wygenerowali urzędnicy nie blokowali, bo urzędnicy mówią: *nie ma przekroczeń, w związku z tym cofamy pieniądze*. Więc tu była potężna walka i oczywiście przegraliśmy to razem z profesorami nauk medycznych ! Pomagała nam w tym prof. Irena Norska, światowej sławy pediatra. No i przegraliśmy tu na Grażyńskiego w Katowicach taką jedną wojnę, bo myśmy zawnioskowali żeby to stężenie obniżyć dla dzieci w kategoriach administracyjnych i potem było tak, że Fundacja gromadziła wokół siebie taką ekipę profesorów nauki, która przekazywała to faktycznie stanowisko Światowej Organizacji Zdrowia. I tak, że de facto w 2002 roku jesteśmy uznani za organizację najlepiej działającą w Polsce i ten ciąg trwa dalej, no ale myśmy rozszerzyli działalność, poszliśmy do Katowic. W Katowicach tu są niezwykle nasze efekty. Wspomniana Pani dr Wadowska-Król, która dostała w roku ubiegłym z naszej nominacji honorowe obywatelstwo miasta – rozwiązujemy ten problem w Katowicach, doprowadziliśmy do innej postawy. Zakład Przetwórstwa Akumulatorów

Baterpol, on współdziała, wspomaga, itd. Zmieniły się te relacje – nie *my – oni*, tylko *wspólnie*. Oczywiście Fundacja jest miejscem współpracy. My działamy poprzez placówki szkolne, nie przez jakieś sztuczne struktury. Nasz program obejmuje 6 zadań, czyli monitoring prowadzimy rzetelny narażenia na ołów, po drugie – dzieciom podajemy suplementy osłonowe wykorzystując zasadę konkurencji i antagonizmu, po trzecie – dzieci otrzymują mleko, czy też owoce – ostatnio jest program Agencji Rynku Rolnego i teraz one nas tutaj zastępują – wyjazdy profilaktyczno-zdrowotne, rehabilitacja na basenie i to wszystko spina edukacja ekologiczna. Część wydawnictw, możecie Państwo zorientować się, tutaj jest w przedsiönku, a Państwo Radni otrzymali wszyscy komplet tych jubileuszowych. Szczególnym wyróżnieniem Fundacji jest list Ojca Świętego – Państwo macie załączony – jako jedyni w Polsce w 2003 roku pisze do nas Jan Paweł II. Proszę ten list przeczytać, bo to niezwykle słowa o odpowiedzialności naszej za sprawy zdrowia i środowiska dzieci. I proszę Państwa ! Tak realizujemy do końca, ponieważ czas mój się kończy, a nie mogę go przekroczyć, na zakończenie chcę wszystkim tu podziękować, moim współpracownikom za to, że wytrzymali przez te 25 lat, bo ja naprawdę zwłaszcza lekarzom, pielęgniarce, służbie zdrowia związanej ze mną, ja tylko dodaję dalszej roboty. Przecież ile to było inicjatyw naszych, pediatra jest deficytową [specjalnością] w systemie służby zdrowia, żeby to urealnić, ileż było dezyderatów do ministrów zdrowia, itd. To w 2010 roku nasze dokonania były podstawą prezentacji polskich ministrów zdrowia i środowiska na konferencji unijnych ministrów zdrowia i środowiska w Parmie we Włoszech, a więc jest się czym naprawdę chwalić. I co ? Stężenie ołowiu dzisiaj, tak Pani Profesor przekazywała, dzisiaj w najgorszych miejscach – dotyczy to praktycznie trzech roczników dzieci – one są w granicach emitorów tych hutniczych – one są w granicach 3÷4 µg w decylitrze krwi, a tak to mamy generalnie 2 µg w innych już rocznikach, natomiast w miejscowościach nieco dalszych, zielonych, czy zurbanizowanych tu na Górnym Śląsku, też stężenia ołowiu z ostatniego roku kształtują się na poziomie 1,5 µg, czyli one są praktycznie ośmiokrotnie niższe niż 25 lat temu. W związku z tym jest wyzwanie w tej chwili, a *nóż-widelec* jakiś decydent podejmie decyzję, że stop, nie dajemy funduszy na to, a chcę powiedzieć, że organizowane wyjazdy profilaktyczne, zdrowotne, pokazują że dziecko dzisiaj w piątej klasie nie umie sznurówki zawiązać i to jest potrzebne żeby nauczyć elementarnej samodzielności i podstawowych zasad wychowania i to wszystko robimy. Oczywiście my robimy to we współpracy z samorządami. W gminie Tarnowskich Góry moim partnerem jest szef wydziału edukacji, w gminie Ożarówce też szefowa gminnego wydziału i analizujemy wyniki. To co my robimy to jest jeszcze dziesiątki spraw innego typu. Dam tu przykład – nasze raporty z badań, dostają to prezydenci, burmistrzowie miast, dostają to wójtowie – czy też inne badania pokazują jaką drogą iść, bo niestety ten chory układ administracyjnego zarządzania, jeżeli nie będzie tam jakiegoś życia w

tym, ducha przewodniego, to on przynosi efekty, ale administracyjne, natomiast nie rozwiązuje żadnego problemu. I bardzo dziękuję mojemu przedmówcy, księdzu prałatowi, tutaj za te słowa, które powiedział, on jest dumny z tego że jest Polakiem, że jest Ślązakiem. Ja też jestem dumny, że udało się własnymi rękami, bez sięgania po jakieś pieniądze z zewnątrz, *ratujcie-pomóżcie*, nie, myśmy sami udowodnili, że potrafimy to wszystko zrealizować. Fundacja nie jest łatwym partnerem, na pewno nie jeden to powie, ale Fundacja nie stawia sprawy w kategorii *tego zastrzeżać*. Nie ! My musimy się dogadać, bo nie mamy innej rzeczywistości, skoro Pan Bóg wyposażył naszą ziemię w te dobra, to znaczy umiejmy z tego w sposób właściwy skorzystać, tak żeby był sukces ekonomiczny, życia gospodarczego i również ten podstawowy element zdrowotny. Tym przesłaniem kończę. Dziękuję uprzejmie za to, że Sejmik poświęcił naszym sprawom tyle czasu. Dziękuję i wszystkich pozdrawiam !

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękujemy bardzo Panu Prezesowi Mieczysławowi Dumieńskiemu za bardzo ciekawą prezentację z działań fundacji w okresie 25 lat istnienia i pozytywnej działalności. Dziękujemy Panu, Panie Prezesie, Zarządowi Fundacji, pracownikom i wszystkim osobom i podmiotom, które działalność Fundacji wspierają.

- **Pan Mirosław Indyka, Prezes Zarządu Huty Cynku Miasteczko Śląskie S.A.** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panowie Radni ! Ja może krótko, ponieważ nie chciałbym przeciągać tej dyskusji. Huta Cynku *Miasteczko Śląskie* jest historycznie powiązana z Fundacją na Rzecz Dzieci *Miasteczko Śląskie*. Fundacja obchodzi w tym roku 25 lat, to jest połowa okresu istnienia Huty – Huta będzie obchodzić w tym roku 50-lecie swojego istnienia. Huta na początku dziewięćdziesiątych lat stanęła wobec dylematu, problemu, czy ma dalej funkcjonować, czy, tak jak to powiedział Prezes Fundacji, ulegnie likwidacji. Huta opracowała program naprawczy, została wciągnięta na listę 80 trucicieli – taka lista kiedyś była – program naprawczy, który miał na celu poprawę środowiska w trzech aspektach, to jest w aspekcie powietrza, wody oraz odpadów. I trzeba powiedzieć, że wysiłek, który zrobiła huta przez około 10 lat, bo tyle trwał ten okres naprawczy, spowodował, że na początku 2000 roku została skreślona z listy 80 największych trucicieli. Ale program naprawczy dla huty to było tylko porządkowanie technologii i porządkowanie produkcji, ale też trzeba było uporządkować *środowisko społeczne* tzw. i tu właśnie w ten obszar, który nie jest związany bezpośrednio biznesowo z hutą, włączył się Prezes, który powołał Fundację, która miała na celu właśnie działać na tle społeczeństwa Miasteczka Śląskiego i okolicznych gmin. I muszę powiedzieć, że te efekty, które tu przedstawił Prezes są imponujące. Oprócz tego, że huta zrobiła wysiłek w kierunku nowych

inwestycji, przez te lata nakłady inwestycyjne głównie kierowane były na ochronę środowiska, również przez lata naprawy procesów produkcyjnych wspomagała fundację w miarę możliwości, do dzisiaj nawet siedziba fundacji jest w Hucie Cynku i efekty wspólnie osiągnęliśmy. Myśmy wprowadzili w ubiegłym roku program tzw. *społecznej odpowiedzialności biznesu*, czyli nie chcemy się koncentrować tylko i wyłącznie na rozwiązaniach biznesowych przynoszących efekt ekonomiczny, ale też na działalności, która poprawia środowisko, poprawia warunki pracy nie tylko pracowników, ale też mieszkańców Miasteczka Śląskiego i okolicznych gmin. Tu też chciałem wspomnieć, że w ubiegłym roku pierwszy raz wspólnie z Śląskim Uniwersytetem Medycznym wprowadziliśmy taki dodatkowy program, jest tu też Pan prof. Kacperczyk, z którym wspólnie wdrożyliśmy program nad badaniami dzieci w wieku od 1 do 3, który współfinansujemy jako huta i chcielibyśmy podejść do dzieci bardziej indywidualnie, każde dziecko w wyniku badań żeby było suplementowane odpowiednim składem witamin. Oczekujemy, że po roku tych badań uda nam się zaprezentować wyniki i te wyniki jeszcze bardziej potwierdzą, że kierunek, który został obrany w ostatnich latach, jest zasadny. Żeby nie przedłużać to Panie Prezesie Fundacji, życzę dalszej tak prężnej działalności na rzecz zdrowia mieszkańców, działalności na rzecz zdrowia dzieci, bo dzieci są przyszłością naszą, przyszłością narodu. Tak, że wszystkiego najlepszego z okazji 25 lat i dalszych tak świetnych lat działalności życzę !

- **Pan Krzysztof Nowak, Burmistrz Miasteczka Śląskiego** – ja krótko, obiecałem Panu Przewodniczącemu, że czas nawet nie dwie ... Powiem tak ! Dużo już tu dzisiaj padło na temat Fundacji i trzeba powiedzieć jedno: najważniejsi w tym całym działaniu są ludzie, podstawą są ludzie i współpraca. Ja się ogromnie cieszę, że u nas w Miasteczku mamy dar do ludzi. Od samego początku, od momentu kiedy Fundacja powstała i do tej pory kiedy działa, po 25 latach, kiedy współpracujemy razem z samorządem, nie ma problemów nie do rozwiązania. I bardzo fajnie też współpracuje się z hutą. I trzeba słuchać ! U nas słucha się ludzi i potrafimy te problemy rozwiązywać. To, że mamy takie efekty, to widać naokoło. Tutaj nie będę już polemizował z wynikami, które generalnie pokazują bardzo drastyczny spadek ołowiu – ja też jestem osobą, która była ... jestem rodowitym *miasteczkowianinem*, kiedyś miałem 55 jednostek we krwi jako mały dzieciak, kiedy jeszcze Fundacja nie istniała. Gdzieś tam mieszkam bardzo blisko huty, więc jestem na to narażony. Natomiast powiem tak – walka o środowisko, to nie jest tak że ktoś mówi, że to nie jest do wykonania. Jest to do wykonania, czego dowodem jest to co się stało w Miasteczku i tego bardzo gratuluję i tutaj Panu Ganszyńcowi, który też był inicjatorem powstania tej Fundacji, całemu Zarządowi, Danusi Stankiewicz, no i obecnie zarządzającemu hutą Panu Mirosławowi Indyce, bo to też dobry gospodarz, który pokazuje że można więcej.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękujemy Panu Burmistrzowi ! Szanowni Państwo ! Kończąc ten punkt porządku dziennego raz jeszcze serdecznie dziękujemy Pani Profesor Krystynie Pawlas za prezentację na temat toksyczności ołowiu u dzieci. Dziękujemy Panu Prezesowi Mieczysławowi Dumieńskiemu za prezentację, ale nade wszystko za 25 lat działalności, dziękujemy za to całemu Zarządowi, pracownikom i sponsorom, osobom i podmiotom, Panu Prezesowi Mirosławie Indyce, Panu Burmistrzowi. Dziękujemy także Panu Arkadiuszowi Czechowi, Burmistrzowi Miasta Tarnowskie Góry na ręce pani Jolanty Tuszyńskiej, zastępcy, która jest tutaj z nami obecna. Szanowni Państwo ! Ale nade wszystko chcę serdecznie podziękować Pani Radnej Lucynie Ekkert, która wypełniała rolę inspiracyjną i koordynującą w zakresie przygotowania tego ważnego, może wycinkowego w zakresie edukacji ekologicznej, ale ważnego tematu. Pani Radna ! Serdecznie dziękuję !

- **radna Lucyna Ekkert** –...Szanowni Państwo Radni ! Zacni Goście, drodzy uczniowie wraz z opiekunami ! Ja chciałam z tego miejsca podziękować Panu Stanisławowi Gmitrukowi, Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Śląskiego, Koleżankom i Kolegom Radnym za umożliwienie i wysłuchanie prezentacji na temat sytuacji zdrowotnej dzieci i młodzieży z Miasteczka Śląskiego i okolic, ale także o walce z tymi zagrożeniami jakie tam panowały i myślę, że dzisiaj jeszcze trochę panują. Szanowni Państwo ! Wielkie są dokonania Fundacji na Rzecz Dzieci *Miasteczko Śląskie* i Panie Prezesie, na Pana ręce składam serdeczne gratulacje i wyrazy uznania dla całej Fundacji za te wszystkie dokonania. Szanowni Państwo ! Proszę pozwolić, że złożę gratulacje Panu Mirosławowi Indyce, Prezesowi Zarządu Huty Cynku w Miasteczku Śląskim. W tym roku w 10. jubileuszowej edycji konkursu otrzymała Huta Cynku prestiżowe wyróżnienie *Pracodawca przyjazny pracownikom*. Tak, że serdeczne gratulacje dla obu Panów i dla waszych załóg. Dziękuję bardzo i dziękuję również Państwu za wysłuchanie.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Pani Radnej. Raz jeszcze dziękuję wszystkim, którzy zabierali głos w tej ważnej sprawie. Szanowni Państwo ! Przechodzimy do kolejnego punktu porządku dziennego...

5. Przyjęcie protokołów z XLVIII i XLIX sesji Sejmiku:

Uwag nie zgłoszono.

Głosowanie nad przyjęciem protokołu z XLVIII sesji Sejmiku:

za	35
przeciw	0
wstrzym.	0

Głosowanie nad przyjęciem protokołu z XLIX sesji Sejmiku:

za	34
przeciw	0
wstrzym.	1

6. Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji listy inteligentnych specjalizacji Województwa Śląskiego (druk V/745):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie do projektu uchwały ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii doraźnej Komisji ds. Gospodarki i Innowacji ... jednogłośnie pozytywna opinia ... oraz Komisji Rozwoju i Zagospodarowania Przestrzennego ... opinia pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... Nie widzę ! W związku z tym przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	36
przeciw	0
wstrzym.	0

7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030 (druk V/754):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie do projektu uchwały ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów ... opinia pozytywna. Czy ewentualnie inne komisje omawiały ten projekt uchwały ? ... Nie widzę ! Czy ktoś z Państwa Radnych zechce zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... A zatem możemy przystąpić do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	27
przeciw	0
wstrzym.	11

8. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok (druk V/756):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów ... opinia pozytywna. Czy inne komisje zajmowały się projektem tej uchwały ? ... Nie widzę ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ?

- **radny Jan Kawulok** – to jest właśnie uchwała budżetowa, o której wspomniałem przy porządku obrad, że w ramach tej zmiany przeznaczamy środki na dwa programy: *Śląskie dla Seniora* i *Śląskie dla Kobiety*. O ile w *Śląskie dla Seniora* się pojawiają pewne informacje, to *Śląskie dla Kobiety* właściwie nie ma żadnych informacji ani w internecie, ani na stronie Marszałka. No jest rzeczą wiadomą, że żeby wydawać pieniądze na coś, to radny musi dokładnie znać cele. Myśmy o tym wspomnieli, tutaj koleżanka z Jaworzna mówiła o tym właśnie żeby ten dodatkowy punkt przedstawić, ten program *Śląskie dla Kobiety*. Na Komisji Budżetu na prośbę kolegi Czarnynogi pewne informacje padły, że część z tych środków będzie na umowę zlecenia dla pracowników, część będzie dla osób, które jak gdyby udostępnią wizerunek, również *koperta życia*. Natomiast wiemy, że program to jest na pewno coś więcej, to jest to w czym wszyscy chcemy uczestniczyć, czyli na pewno jeżeli to będzie np. w Cieszynie ja bardzo chętnie się w to włączę, bo jest mi to bardzo temat bliski. No na pewno z tego programu będzie wynikać kiedy to będzie w Cieszynie żeby z amazonkami ustalić to spotkanie, jakie środki, na co mogą liczyć te panie, no bo amazonki funkcjonują w naszym mieście od ponad 20 lat, są grupą dosyć prężną. I dlatego tutaj na pewno pierwsze – informacja na temat tego programu, nie udało się tego w punkcie oddzielnym, więc na pewno w tej chwili musimy mieć tą informację byśmy mogli spokojnie głosować. No i na pewno bardzo bym prosił żeby w trakcie sesji nam rozdać ten program, no bo ja spotykając się na sesji powiatu już w przyszłym tygodniu chciałbym ten program jak najbardziej rekomendować, jak najbardziej wykorzystać. Tak, że jeszcze raz bardzo bym prosił by w tym punkcie omówić te środki, tu jest kwota około 250 tys. zł razem. Myślę, że to jest taki mój głos w dyskusji. Jeszcze raz powtarzam ! Bardzo chciałbym się w ten temat włączyć. Jest mi to bardzo bliskie, od 30 lat się zajmuję ochroną zdrowia i też chciałbym tutaj swoje doświadczenia umieć spożytkować. Na pewno my jako radni klubu Prawa i Sprawiedliwości bardzo

chętnie się włączymy czy to w akcję promocyjną, czy w rozdawanie tych odblaskowych elementów, które mają być rozdawane. Bardzo chętnie się w to włączymy, tak, że z naszej strony pełna deklaracja pomocy, ale żeby pomóc trzeba wiedzieć w czym, żeby głosować o środkach, trzeba wiedzieć na co.

- **Marszałek Wojciech Saluga** – Szanowny Panie Radny ! Bardzo cieszy ta deklaracja, że chcemy coś robić razem i tak razem zrobiliśmy uchwałę Sejmiku o ustanowieniu tego roku *Rokiem Profilaktyki Raka Piersi*. Natomiast tym razem budzą się jakieś – i teraz nie wiem jak to nazwać – jakieś demony, jakieś głosy ? Tak nie do końca wiem o co chodzi, ale spróbuję to wytłumaczyć tak jak ja to rozumiem. Żeby ta akcja ustanowienia *Roku Profilaktyki Raka Piersi* była słyszana, była głośna i żebyśmy dotarli do jak najszerzej liczby nie tylko kobiet, ale głównie kobiet w tym wypadku, ale też chcemy do mężczyzn docierać, którzy żyją na co dzień z kobietami, wspierają je, czy podpowiadają im różne decyzje, to postanowiliśmy żeby ta akcja była jak najbardziej masowa, taka, z którą jesteśmy w stanie dotrzeć do jak najszerzej liczby osób. Podjęliśmy decyzję o takim mocniejszym wejściu w tą profilaktykę. Właśnie w zeszłą sobotę w Jaworznie, w *Galerii Galena* odbyło się wydarzenie *Śląskie dla Kobiety*, czyli akcja społeczna Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego skierowana do kobiet. W akcji brał udział Urząd Marszałkowski, ale zaprosiliśmy różne organizacje żeby wzięły w tym udział i tak wykorzystaliśmy nasz Zespół Pieśni i Tańca *Śląsk*, weszliśmy w kooperację z *Dziennikiem Zachodnim*, weszliśmy we współpracę ze Stowarzyszeniem *Szansa*, to amazonki z miasta Jaworzna, włączyły się w to prywatne osoby, które te amazonki ubrały w eleganckie stroje i był pokaz mody, była *brafiterka* – panie wiedzą co to jest, ale osoba, która zajmuje się ... nie będę rozwijał, bo nie jestem tu autorytetem, Fundacja *OmeaLife*, która zajmuje się profilaktyką raka piersi, no i żeby to jakby nagłośnić też w tą akcję zaangażowaliśmy blogerkę *Fit Matkę Wariatkę*, która generalnie promuje zdrowy tryb życia i Agnieszkę Cegielską. dziennikarkę pracującą dzisiaj w TVN, która też zajmuje się zdrowym trybem życia. Akcja trwała kilka godzin, oprócz różnych występów na scenie, w tym właśnie na koniec Zespołu Pieśni i Tańca *Śląsk* z repertuarem skierowanym specjalnie dla kobiet, były stoiska, ulotki, była profesjonalna porada dla kobiet, część jak profilaktykę robić, jak rozpoznać raka piersi, ale też jak żyć, żyć z rakiem i żyć po raku i na ten temat też były wystąpienia tych, którzy z nami współpracowali, właśnie tych stowarzyszeń, czy fundacji. Padały pytania publiczne dlaczego galeria, dlaczego podmiot prywatny ? Ja mówię, że tak gdzieś w przestrzeni, nie od Pana Radnego, padały pytania. Akurat ta galeria za darmo zgodziła się nam udostępnić powierzchnię, a także promować tą akcję. Ta galeria akurat wchodzi w tego typu działania i pod galerią stał też wtedy *mammobus* Narodowego Funduszu Zdrowia, zresztą ten *mammobus* jest często przez tą galerię ... ja nie wiem jakie zasady, czy wynajmowany, czy we współpracy,

ten mammoBus pod tą galerią w mieście Jaworznie nie był pierwszy raz jeżeli się nie mylę. Więc galerii nie płaciliśmy nic. Padały też zarzuty dlaczego właśnie w galerii ? Bo to jest marzec i jesteśmy pod dachem. Dlaczego w galerii ? Bo w galerii przemieszczają się ludzie, jest tłum ludzi, a na pewno w sobotę taki jest. W galeriach już mamy i kościoły i urzędy miejskie, publiczne próbują w galeriach zakładać – gdzieś czytałem żeby ekspozytury urzędu zrobić w galerii handlowej – więc jest to jakieś miejsce, które gromadzi ludzi, oczywiście dyskusyjne i o tym można dyskutować czy to było dobre, czy złe. Ja uważam, że bardzo dobre, bo byłem podczas tej akcji prawie cały czas obecny i widziałem jak do wielu ludzi wtedy jesteśmy w stanie dotrzeć. Padały pytania dlaczego nie w tym czasie w Katowicach w *Centrum Kongresowym* ? Tam od nas np. w stosunku do galerii chciano 60 tys. za możliwość wejścia i pokazania się z ofertą. Zaczęliśmy od takiego większego eventu – nam, mnie w Jaworznie było tyle łatwiej zrobić dlatego, że znam to środowisko, znam ludzi, chociażby te stowarzyszenia amatek, z którymi można współdziałać i tą akcję nagłośnić. Natomiast tu była mowa i też się to pojawia w różnym przekazie, że to jest początek, a nie koniec i że tym zaczynamy i absolutnie takim mocniejszym wyjściem. Mamy dzisiaj tego efekt taki, że zaczynają właśnie do nas dzwonić ludzie z innych miast, z innych urzędów i nas zapraszają, więc taki miał być też efekt, żeby się pokazać i będziemy zapraszani. I stąd dzisiaj prośba o zmiany w budżecie żeby na tego typu akcje dalej mieć. Mamy takiego *pinkbusa* – to zostało nazwane PR-owo bym powiedział – ale taki busik, jak przy *Śląskie dla Seniora kopertobus*, czy jak w przypadku *Śląskie. Tu rozmawiamy*, który jeździł i w którym były prowadzone rozmowy, więc taki bus i będziemy się starać być wszędzie tam gdzie jest mowa o kobietach, gdzie są kobiety, gdzie jest jakaś dyskusja o zdrowiu, żeby być tam zauważanym, plus tak to miało miejsce i ma dalej przy spotkaniach z seniorami, żeby różnego typu stowarzyszenia, fundacje, organizacje angażować w temacie, żeby to nie była tylko akcja urzędnicza, ale całego szeregu różnych podmiotów, żeby ten wydźwięk był jak najszerszy. W tych 250 tys. są i środki na *Śląskie dla Kobiety* i *Śląskie dla Seniora*, ponieważ ta senioralna akcja, ten projekt społeczny nabiera bardzo dużego już rozmachu, dostajemy bardzo dużo zaproszeń z różnych miejsc żeby się pojawiać. Liczę na to, że *Śląskie dla Kobiety* w ramach tego że zaczęliśmy od profilaktyki raka piersi, ale uzupełnimy być może – nie my, ale przez tych, którzy będą chcieli z nami współpracować – szeroki pakiet ofert dla kobiet, żebyśmy jako Województwo Śląskie, jako Urząd Marszałkowski, też Państwo Radni mogli być tam gdzie się coś ważnego dzieje, ale też nagłaśniać pewne rzeczy, tak jak to w przypadku chociażby seniorów ma miejsce, nagłaśniać że potrzebna jest wspólna polityka, potrzebne jest szersze działanie, że musimy dostrzegać problem i że go dostrzegamy – problem starzenia się, samotności i kłopotów ludzi starszych. Wszystkie inne pytania jakie jeszcze padną jeżeli coś pominąłem, to chętnie uzupełnię. Jeszcze raz podkreślam – jesteśmy na

początku, nie na końcu, mówimy o czterech większych wydarzeniach, bo tak nam to wychodzi mniej więcej z budżetu, że na tyle nas będzie stać jeśli chodzi o jakieś większe rzeczy. Mamy doświadczenia chociażby z *Senioraliów*, robiliśmy w zeszłym roku właśnie cztery takie *Senioralia* i mniej więcej to tak wychodzi. Będziemy chcieli być w subregionach, na pewno będziemy na północy, na południu i także w stronę Rybnika dojedziemy i plus te mniejsze, gdzie jakby nasze zaangażowanie, gdzie chcemy być. Jeżeli spojrzymy gdzie byliśmy w trakcie akcji *Śląskie dla Seniora*, to ponad 40 różnych miejsc gdzie nas zapraszano, ale też często gdzie się sami próbowaliśmy wprosić, bo chcieliśmy być tam gdzie się coś ważnego dzieje. I tak samo chciałbym żeby było z tą akcją *Śląskie dla Kobiety*, a Państwa Radnych jakby zachęcam, albo proszę żeby z tej akcji korzystać, żeby współuczestniczyć w tworzeniu tego co będzie, bo jeszcze raz mówię – myśmy odpalili to po to, żeby teraz to tworzyć bo zaczęły się do nas zgłaszać właśnie różne organizacje, plus urzędy, plus ludzie, którzy pewne eventy robią. No i o to właśnie w tym wszystkim chodziło żeby to nagłośnić, żeby to rozpocząć, żeby to trwało i mam nadzieję że będą te akcje społeczne trwały niezależnie od tego jaka koalicja będzie w Urzędzie Marszałkowskim w przyszłości rządzić.

- **radny Zbigniew Przedpelski** –...Szanowni Państwo ! Panie Marszałku ! Słuchając Pańskiego wystąpienia muszę stwierdzić, że jestem troszeczkę zdumiony, bo jak rozumiem urządzona została na pewno bardzo szlachetna, bardzo pożyteczna impreza w galerii w Jaworznie, ale ona została jakoś w ostatnich dniach, bo my dyskutujemy w tej chwili nad budżetem. Ja przepraszam bardzo, ale czy nam może 8 marca przypomniało się że kobiety są w województwie ? Bo to tak jakoś koło 8 marca dziwnym zbiegiem... Powiem Panu tak – w Bytomiu, nie chciałbym skłamać, bodajże 10 marca była, myślę że to ze zbliżonej okazji, chociaż oczywiście użyteczność być może nieporównywalna, ale w Bytomiu w galerii była Pani Jessica Mercedes – panie na pewno wiedzą o kogo chodzi. To podobno bardzo ... proszę ? ...[głos z sali, poza nagraniem]... proszę się nie przyznawać, to podobno bardzo wzięta w ostatnich czasach *szafiarka*, to nowy zawód taki. I Panie Marszałku ! Informacje o pobycie tej pani były nagłośnione wcześniej, bodajże od lutego na bilbordach. Każdy kto przebywał w odległości kilkunastu kilometrów od Bytomia o tym wydarzeniu z całą pewnością wiedział, jeżeli jechał tylko samochodem albo był w galerii – nie chcę tutaj się narażać, więc nazwy nie wymienię – w każdym razie tak wyglądała organizacja. Natomiast rzecz tak doniosłą jak program *Śląskie dla Kobiet*, ona nagle pojawia się w Jaworznie i prawdę mówiąc rozmawiałem z kilkoma osobami z Jaworzna, nawet nie wiedziiano tam gdzie i kiedy to będzie. Nie, no naprawdę moi znajomi ... proszę ? ... Ja powiem więcej ... dobrze ! Nazwiska. Panie Marszałku ! Radni wojewódzcy z Jaworzna o tej imprezie nie wiedzieli.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – przepraszam Pana Radnego i przypominam, obradujemy w punkcie pod tytułem *podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok...*

radny Zbigniew Przedpelski –...więc właśnie pytam się dlaczego podejmujemy to ... dlaczego pieniędzy poszukujemy, chyba tak się Pan wyraził, czy musimy dać pieniądze na tak doniosłe akcje jak *Śląskie dla Kobiety* w ramach nowelizacji budżetu w marcu ? Czy tego, że są kobiety w województwie śląskim nie można było zaplanować w styczniu, przed datą kiedy obradowaliśmy tutaj nad budżetem ?

- **radna Halina Bieda** – ja mieszkam w Bytomiu, ale o tej Jessice nie słyszałam i nie wiem kto to jest *szafiarka*, ale może ja uważam, że każde doświadczenie nas czegoś uczy, więc sobie sprawdzę, natomiast myślę, że dlatego nie podjęto wcześniej tej decyzji o przesunięciu środków, bo jak Pan Radny pamięta dopiero w grudniu tą uchwałę Sejmik podjął, czyli jakby na tej samej sesji kiedy był budżet, więc nie dało się już tego zmienić. Myślę, że to jest taka prosta przyczyna. A co do tej akcji to ja myślę, że każdy z nas ma taką możliwość żeby u siebie w regionie, w terenie, w mieście zrobić. Ja z klubem amazonek z Bytomia już też weszłam kontakt i będziemy takie dla bytomskich amazonek, ale też wymyśliliśmy, że zaprosimy miasta ościennie, miasta sąsiednie – będzie taki w Parku Miejskim duży event *Apetyt na życie* i już Pana Radnego dzisiaj zapraszamy.

- **Wicemarszałek Michał Gramatyka** – ja również nie znam pani Jessiki, a Mercedes kojarzy mi się głównie z niemiecką motoryzacją, aczkolwiek wiem że to jest hiszpańskie imię i tutaj wiedzę posiadam. Polecam Panu Radnemu jako znakomitemu i dosyć aktywnemu użytkownikowi *Facebooka* wszystkie profile prowadzone przez Województwo Śląskie, w szczególności profile takie jak *Śląskie dla Kobiety*, *Zdrowe Śląskie*, ale też główny profil, czyli *www.slaskie.pl*. Wszędzie tam akcja była zapowiadana, co więcej, wszędzie tam służby prasowe Urzędu Marszałkowskiego piszą o kolejnych odsłonach tej akcji. Czy to dobrze, że ona była prowadzona w galerii ? W mojej ocenie to dobrze, dlatego że z tego typu przekazem należy występować tam, gdzie gromadzą się ludzie, a żyjemy w takim społeczeństwie, w którym ludzie gromadzą się głównie w takich właśnie konsumpcyjnych ośrodkach jak galerie handlowe, ale gdziekolwiek ta akcja byłaby prowadzona, tam będzie ona dobra dlatego, że cel tej akcji jest szczytny. No i tylko tego typu przedsięwzięciom w mojej ocenie należy przyklasnąć. Spotka się Pan Radny prawdopodobnie jeszcze z wieloma tego typu akcjami, m.in. programy profilaktyczne realizowane przez Wydział Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego. One również będą się wydarzać w miejscach, w których

gromadzą się ludzie, czyli też w galeriach handlowych. Zapraszam Pana Radnego również na fotorelację z tego wydarzenia, tam Pan Radny zapewne przekona się jak dużym oddźwiękiem to wydarzenie rozniosło się po Jaworznie i jak wiele ludzi w nim brało udział, ale Jaworzno to jest tylko początek, bo oprócz planów bytomskich, o których mówiła Pani Radna Bieda, jeszcze jest wiele innych miast, które w tym wezmą udział. To tyle !

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – radny Jan Kawulok się zgłasza ... raz jeszcze przypomnę, że jesteśmy w punkcie *podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok...*
- **radny Jan Kawulok** – ja jeszcze raz przypominam, że jak radny ma podjąć decyzję o oddaniu pieniędzy na coś, to musi wiedzieć na co. I obojętnie ile byśmy tu wygłosili najróżniejszych słów i każdy ma prawo do tego i proszę nie sugerować żebyśmy o tym nie rozmawiali. Jeżeli jest punkt, że dajemy pieniądze na coś, to ja nie tylko że mam prawo, ja mam obowiązek się o to pytać. I tutaj nikt mi tego prawa nie zabierze nawet jeżeli mi ktoś tam będzie przypominał piąty raz, że jesteśmy w punkcie takim i takim, bo nie wszedł do porządku ten punkt obrad. Panie Marszałku ! Ja w pełni to wszystko rozumiem, natomiast w czym jest, że tak powiem, mój problem, czy nasz problem jako klubu ? Jeżeli tworzymy pewien program jako Sejmik, to ten program powinien być przygotowany przez pracowników urzędu, przedstawiony na Komisji Zdrowia, nasza mądrość jakby była potrzebna byłaby dodana lub odjęta i ten program by był wdrożony w formie, nie wiem, uchwały Zarządu, Sejmiku. I wtedy oczywiście ten program wyceniony umożliwi realizację taką, żeby każdy z nas w swoim rejonie mógł powiedzieć *to służy wszystkim mieszkańcom Śląska*. Tutaj jak gdyby zaczęliśmy to troszeczkę od tyłu i to co Pani Radna Bieda tu powiedziała, że ona też robi, te za pieniądze Marszałka, czy Bytomia ? Nie, bo moje pytanie jest takie: czy każdy z nas będzie mógł sobie zrobić podobną imprezę, czy podobną promocję za pieniądze, ale Marszałka, Sejmiku ? Bo to jest jakby sedno naszej sprawy. I oczywiście, o ile dostajemy od Pana Przewodniczącego zaproszenia na wszystkie uroczystości, to tutaj nie miałem zaproszenia ! I nikt z radnych nie miał na to spotkanie w Jaworznie, które było bardzo ważne z punktu widzenia naszej promocji. Proszę Państwa ! I teraz Pan Marszałek Gramatyka wspominał tutaj odnośnie *Facebooku*, itd. Ja to wszystko rozumiem, natomiast ten porządek, który mi kiedyś ktoś wpoił, że najpierw się robi program, wycenia się go, ja bym chciał żeby do tego wrócić. To może trwać oczywiście tydzień, bo jest kwestia spotkania, ustalenia, natomiast nie dajmy sobie wmówić, że najpierw coś zrobimy, potem damy pieniądze, a za miesiąc damy program do tego, to co tu proponował Pan Przewodniczący Wolnik, że to wystarczy za miesiąc jak gdyby. I teraz przechodzę do tematu zupełnie oderwanego, ale to świadczy o naszej pracy, to są te sławetne oświadczenia,

któreśmy mieli składać miesiąc temu. Część radnych wiem że złożyło, ja dzisiaj na konwencji to szeroko mówiłem, bo to było ujmujące radnemu, że radny ma np. napisać oświadczenie, że wie, że nie będzie niszczył mienia, że nie będzie kradł. To wynikało z zapisu, że stwierdzam własnoręcznym podpisem, że znana jest mi treść 12 artykułów *Kodeksu karnego*. Proszę Państwa ! Naprawdę proszę o taką wyrozumiałość, żebyśmy znowu nabrali szacunku do treści, którą przyjmujemy, głosujemy, podpisujemy. I tutaj naprawdę nic by się złego nie stało jakby ten program *Śląskie dla Kobiety* był przedstawiony przez odpowiednich urzędników na Komisji Zdrowia, gdzie Pani Radna Bieda by to na pewno nam obszernie przedstawiła, my byśmy to zaopiniowali wszyscy jednogłośnie, byłoby to dzisiaj na Sejmiku przedstawione i byśmy bez problemu te pieniądze wydali. Być może każdy z nas by walczył żeby w jego rejonie było tej promocji jak najwięcej. Ja w tej chwili nie neguję tego programu, natomiast całkowicie jest mi obcy sposób jego wdrożenia. Zupełnie jak gdyby od tyłu, zupełnie bez przygotowania w sensie przygotowania radnych, ci którzy decydują o środkach finansowych. Dlatego moja prośba jest żeby faktycznie ten program nam dzisiaj rozdać, choćby te kolejne cztery miejsca, które będą. Ja oczywiście korzystając tutaj z obecności zapraszam do Cieszyna, gwarantuję na rynku nieodpłatne miejsce tak jak było w galerii i oczywiście tylko chciałbym wiedzieć jaką mniej więcej kwotę środków możemy przeznaczyć żeby zrobić tego typu akcję ? A na pewno i amazonki i komitet zwalczania raka w to włączymy, no i grupę radnych miejskich, powiatowych, również wojewódzkich. Tak, że myślę, że to będzie jak gdyby najważniejsze w tym wszystkim żeby programy, które powstają jednak uwzględniały nas jako radnych. Na pewno tutaj będziemy oczekiwać żeby ten program tutaj była informacja, bo mnie troszeczkę zaniepokoiło jak tutaj było przedstawione na Komisji Budżetu, umowy zlecenia, itd., dla pracowników. Być może, że tak trzeba, ale może by to radni zrobili za darmo, to dlaczego środki publiczne wydawać, tak ?

- **radny Zbigniew Przedpelski** – ja jednak chciałem przypomnieć, że zadałem jakieś pytanie, a w odpowiedzi usłyszeliśmy, bo ja chyba dobrze słyszałem, że kampania informacyjna Województwa Śląskiego jest prowadzona za pomocą *Facebooka*. No to Panie Marszałku proszę się nie dziwić, że potem różne domysły się pojawiają, bo *Facebook* jest zdaje się, o ile ja się nie mylę, instytucją prywatną prowadzoną przez niejakiego Zuckerberga i trzeba by się zastanowić dlaczego wspieramy tę akurat osobę, czy ... ja nie wiem czy był np. jakiś przetarg albo postępowanie konkursowe ? A poza tym chciałbym zadać naprawdę kilka, i bardzo bym poważnie prosił teraz odpowiedź na następujące pytanie, bo słyszałem że było wydarzenie w Jaworznie, ale to jest podobno program, na który dajemy określoną liczbę pieniędzy, więc jeszcze raz pytam i bardzo prosiłbym o odpowiedź, czy jest ktoś na sali np. z Wydziału Zdrowia, czy ktoś kto mi powie gdzie będą następne wydarzenia,

kiedy, w jakim terminie, ile które będzie kosztowało ? Czy może, Panie Marszałku, za dwa miesiące okaże się, że ten program się rozwinie i będziemy robili kolejną nowelizację budżetu ? A może to właśnie clou polega na tym i dlatego nie było tej informacji, że tak naprawdę na dzień dzisiejszy nie ma żadnego programu, potrzebujemy tylko jakąś wstępną ilość pieniędzy na organizację jakichś nie do końca określonych wydarzeń, czy nie wiem jak to określić – furorę robi zachodnie, nie polskie, słowo *eventów* – ale to chyba doskonale oddaje ... czy happeningów, czy to co miało dotychczas miejsce, bo ten program wydaje mi się jednak nie do końca być programem i nie robi to wrażenia jakiejś ściśle dopracowanej, zaplanowanej i skoordynowanej akcji.

- **Wicemarszałek Michał Gramatyka** –...Szanowni Państwo ! Mój Ulubiony Panie Radny ! Mówi się że Prawo i Sprawiedliwość ostatnie wybory wygrało dzięki aktywności na *Facebooku* i na *Twitterze* i to poważne opracowania naukowe tego dowodzą, więc może coś jest w tym co Pan powiedział o koleździe Zuckerbergu ...[głos z sali, poza nagraniem]... Przetarliście Państwo szlaki to teraz macie ! Szanowni Państwo ! Jesteśmy bardzo wysoko oceniani jako Województwo za realizację programów profilaktycznych, większość tych programów ulokowanych jest w obszarze zdrowia. Na ostatnim *Kongresie Wyzwań Zdrowotnych* odebrałem nagrodę dla Województwa Śląskiego właśnie za podejmowanie tego typu akcji i nie jest to w żaden sposób zasługą Pana Marszałka Saługi, ani moją, ani kogokolwiek z Zarządu Województwa, tylko jest to zasługa ludzi, którzy pracują nad tymi programami, którzy starają się aby z taką właśnie informacją, z takim przekazem schodzić jak najniżej, schodzić do tych, dla których ta informacja powinna być przeznaczona, czyli w przypadku tej inicjatywy związanej z *Rokiem Profilaktyki Raka Piersi*, o której, co warto przypomnieć, zadecydowaliśmy jednogłośnie jako Sejmik Województwa Śląskiego, że warto ją popierać – idea jest taka żeby z przekazem że warto się badać chodzić wszędzie tam, gdzie są beneficjenci tego przekazu, czyli gdzie znajdują się zainteresowane tym kobiety. I to bardzo dobrze, że takie środowiska jak środowiska amazońskie podejmują takie właśnie akcje jak ta, o której mówił Pan Marszałek Saługa. Ten akurat program nie jest ulokowany w Wydziale Zdrowia, ale w Wydziale Dialogu i myślę, że z powodzeniem jesteśmy w stanie przedstawić Panu kolejne planowane wydarzenia. Proszę pozwolić, że odniosę się również do tego wątku, który Pan Radny Kawulok był łaskaw Państwu przedstawić. Panie Radny ! Ja bardzo dużo zrobiłem, a to jeszcze nie jest koniec, żeby wyjść naprzeciw temu co mówi Pan o oświadczeniach dla radnych związanych z korzystaniem z poczty elektronicznej. Faktem jest, że potraktowaliśmy radnych w pewien sposób, tak samo jak traktujemy urzędników, czyli taki sam druk podpisywali urzędnicy jaki został przedstawiony do podpisania radnym. Faktem jest, że to oświadczenie dla urzędników wynika z pewnej rządowej polityki, głównie z polityki cyberbezpieczeństwa i w pełni się z Panem

zgadzam, że nikomu korona z głowy nie spadnie jak dla radnych zostanie przygotowane specjalne oświadczenie o innej treści. Jesteśmy w procesie, planujemy nad tym, przed chwilą sprawdzałem swój kalendarz, zdaje się że mamy tam w przeciągu najbliższego tygodnia spotkanie na wysokim szczeblu, bo obejmujące m.in. Przewodniczącego Sejmiku, żeby ten temat doprowadzić do końca i ten temat zostanie doprowadzony do końca, bo jak się z Panem na coś umawiam, to nie po to żeby Pana zwodzić. To tyle !

- **radny Andrzej Gościński** – rozwinęła się dyskusja na temat kolejnego nowego programu, co mnie bardzo cieszy, *Śląskie dla Kobiety*, bo wydajemy 192 tys. zł. Dyskutujemy zaś o propozycji zmian budżetu na kwotę 81,3 mln zł. Panie Marszałku ! To znakomite, że budzi wątpliwości tylko tak drobna kwota. Dziękuję wszystkim, szczególnie klubowi Prawa i Sprawiedliwości, który zwykle w tej sprawie się wstrzymuje, że pozostałe miliony popieracie. To bardzo dobry sygnał na przyszłość. Chciałbym złożyć podziękowania Panu Marszałkowi i Zarządowi Województwa za przeznaczenie kwoty 10 mln zł dla instytucji kultury. Mówiliśmy o tym w trakcie dyskusji budżetowej, Pan Marszałek z danego słowa wówczas się wywiązał. To bardzo cieszy, że np. Biblioteka Śląska otrzymuje 3,5 mln zł, Regionalny Instytut Kultury w Katowicach ponad 1,1 mln, Instytucja Filmowa *Silesia-Film* 1,5 mln, itd., itd., bo te instytucje tego potrzebują. Wyrażam przekonanie, że wszyscy popieramy wydatkowanie tych 10 mln zł dla instytucji kultury, co się za chwilę w głosowaniu okaże. Na koniec także podziękowania Zarządowi za to, że niezwykle aktywnie rozwijają się takie inicjatywy jak *Śląskie dla Seniora*, *Śląskie dla Kobiety*. Pewnie będzie ich więcej i oczekiwałbym od Zarządu żeby to nadal robił, bo to dobre działania.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – więcej zgłoszeń do dyskusji nie widzę, a zatem możemy przystąpić do głosowania projektu uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok...

Głosowanie nad uchwałą:

za	26
przeciw	0
wstrzym.	13

9. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Śląskiego na 2018 rok (druk V/755):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji

Budżetu, Skarbu i Finansów ... opinia pozytywna. Czy inne komisje zajmowały się projektem tej uchwały ? ... Nie widzę ! Czy ktoś z Państwa Radnych zechce zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... Nie widzę ! A zatem możemy przystąpić do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	26
przeciw	0
wstrzym.	15

10. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2018 rok (druk V/757):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów ... opinia pozytywna ... oraz Komisji Edukacji, Nauki i Kultury ... opinia pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych zechce zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... Nie widzę ! W związku z tym możemy przystąpić do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	40
przeciw	0
wstrzym.	1

11. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Tychy (druk V/749):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów ... opinia pozytywna ... oraz Komisji Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia ... opinia pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych zechce zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... Nie widzę ! W związku z tym możemy przystąpić do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	27
przeciw	2
wstrzym.	12

12. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Gliwice (druk V/750):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę zgłoszeń ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów ... opinia pozytywna ... oraz Komisji Rozwoju i Zagospodarowania Przestrzennego ... opinia pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych zechce zabrać głos w tym punkcie porządku ? ... Nie widzę ! W związku z tym przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	40
przeciw	0
wstrzym.	1

13. Podjęcie uchwały w sprawie określenia zadań, na które Województwo Śląskie przeznaczą w 2018 roku środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz przeznaczenia kwoty w wysokości: 2 228 469 zł na dofinansowanie kosztów działania 13 zakładów aktywności zawodowej, funkcjonujących na dzień 31 grudnia 2017 roku (druk V/753):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów ... opinia pozytywna ... oraz Komisji Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia ... opinia pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku ? ... Nie widzę ! W związku z tym przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

14. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia *Programu wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży Województwa Śląskiego* obowiązującego od lipca 2018 roku do czerwca 2021 roku (druk V/751):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy potrzebne jest wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Edukacji, Nauki i Kultury ... opinia pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę ! W związku z tym przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	38
przeciw	0
wstrzym.	0

15. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia *Zasad i trybu przyznawania stypendiów Województwa Śląskiego* w ramach *Programu wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży Województwa Śląskiego* obowiązującego od lipca 2018 roku do czerwca 2021 roku (druk V/752):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Edukacji, Nauki i Kultury ... opinia pozytywna ... oraz Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów ... opinia pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos ? ... Nie widzę ! A zatem przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

16. Podjęcie uchwały w sprawie uchylenia uchwały Nr II/23/2/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 30 sierpnia 2004 roku

w sprawie przyjęcia *Regulaminu przyznawania i wypłacania nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego nauczycielom zatrudnionym w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Województwo Śląskie* (druk V/746):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! ... Pani Marszałek...
- **radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Członek Zarządu Województwa** – pozwolę sobie w imieniu Zarządu wprowadzić autopoprawkę do tej uchwały, natury technicznej, polegającą na wpisaniu w tytule w sprawie uchylenia uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego zwrotu: *Nr II/23/2/2004 z dnia 30 sierpnia 2004* ... czyli tak jak jest w brzmieniu paragrafu 1.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – przyjmujemy autopoprawkę. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... Nie widzę ! A zatem przystępujemy do głosowania projektu uchwały z autopoprawką...

Głosowanie nad uchwałą:

za	41
przeciw	0
wstrzym.	0

17. Podjęcie uchwały w sprawie zakazu utrzymywania pszczoł syntetycznej linii *Buckfast* na terenie Województwa Śląskiego (druk V/747):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Rolnictwa i Terenów Wiejskich ... opinia jednogłośnie pozytywna. Czy ktoś z Państwa chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ?
- **radny Janusz Wita** – chcę w tym kontekście, kiedy rozważamy dokonanie pewnego ograniczenia w sposobie działalności środowiska pszczelarskiego, a chcę jakby powtórzyć to co przed chwilą powiedziałem, że na posiedzeniu naszej komisji zostaliśmy przekonani o tym, że warto ten sposób zagłosować dla dobra, można powiedzieć, lokalnego środowiska pszczelarskiego, uwarunkowanego w sposób specyficzny – jednocześnie chcę zadać pytanie jak będziemy ten zakaz wdrażać w życie ? Na komisji nie było to doprecyzowane

skutecznie, myślę, że byłaby to pora abyśmy poznali sposoby wprowadzania w życie tegoż zakazu utrzymywania tejże linii pszczół.

- **Pan Robert Karpeta, Zastępca Dyrektora Wydziału Terenów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego** – jeżeli chodzi o wniosek, który wpłynął do Wydziału Terenów Wiejskich w sprawie utrzymywania, on i prawo tutaj Sejmiku do decydowania w tej kwestii wychodzi z ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich. Na końcu tej ustawy jest rozdział, który mówi o przestrzeganiu i przepisach karnych dotyczących nieprzestrzegania, w tym akurat konkretnym przypadku utrzymywania tej linii syntetycznej pszczoły. I tutaj akurat ustawa ta konkretnie mówi o zastosowaniu *Kodeksu postępowania ws. wykroczeń* i tutaj jeżeli ustawa wprost nie wskazuje czy to Inspekcji Weterynaryjnej, czy innych instytucji, to tutaj już jakby realizację tego zakazu narzędzia ma policja. Również tutaj w porozumieniu z właśnie z wnioskodawcami po podjęciu przez Sejmik tej ważnej według nas uchwały będziemy również docierać do Inspekcji Weterynaryjnej z taką właśnie kampanią informacyjną w tej kwestii.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – więcej zgłoszeń do dyskusji nie widzę, a zatem przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	37
przeciw	0
wstrzym.	1

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – kończąc ten punkt chcę serdecznie podziękować Panu Zbigniewowi Binko, Prezesowi Związku Pszczelarskiego w Katowicach, który jest wnioskodawcą tego projektu uchwały i bardzo pożytecznych działań w zakresie pszczelarstwa na obszarze całego województwa. Już nie będę mówił o całej strukturze organizacyjnej związku, bo na komisji Pan Prezes był uprzejmy nas bardzo szeroko poinformować o działaniach organizacji. Gratulujemy działań i życzymy wszelkiej pomyślności pszczelarzom, bo jak będzie dużo pszczół to będziemy zdrowi wszyscy.

18. Podjęcie uchwały w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2018 na terenie Województwa Śląskiego (druk V/748):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Terenów Wiejskich ... opinia komisji jednogłośnie pozytywna. Czy ktoś z Państwa chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... Nie widzę ! A zatem przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	37
przeciw	0
wstrzym.	1

19. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim na lata 2018-2021 (druk V/758):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Edukacji, Nauki i Kultury ... opinia komisji pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ?
- **radny Jan Kawulok** – no chciałbym podziękować tutaj wydziałowi za przygotowanie naprawdę materiału w taki sposób czytelny i przejrzysty, ale przy okazji też chciałbym zwrócić uwagę na taki jeden drobny fakt, ponieważ tutaj bardzo fajnie padły podziękowania odnośnie zwiększenia środków i też być może komuś umknęło to w materiałach, że właśnie w tym sprawozdaniu mamy takie informacje odnośnie dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Ja tylko porównuję dane, rok 2014 – 692 tys., 2017 – 5,5 mln, ośmiokrotny wzrost i na pewno trzeba by było na ręce tego ministerstwa tutaj ze strony radnych śląskich, no słowa podziękowania, ponieważ świadczy to o tym, że jesteśmy postrzegani dobrze i to na pewno nas wszystkich cieszy, że tak ważny obszar jak dziedzictwo kulturowe jest tutaj właściwie doceniane. Oczywiście życząc żeby tak było dalej.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś jeszcze chce zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę ! A zatem możemy przystąpić do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	34
przeciw	0

wstrzym. 0

20. Informacja z realizacji Programu pod nazwą *Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny* w 2017 roku:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – chcę przypomnieć, że informacja w tym zakresie została Państwu przekazana drogą elektroniczną i w formie papierowej. Czy są potrzebne jakieś dodatkowe informacje w ramach tego punktu informacyjnego porządku dziennego? Czy ktoś z Państwa chciałby wypowiedzieć się w tej kwestii? ... Nie widzę! A zatem przyjmujemy tą informację.

21. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – sprawozdanie to także otrzymaliśmy drogą elektroniczną i w formie papierowej. Czy są pytania, uwagi, chęć wystąpienia w tym punkcie porządku dziennego?

- **radna Krystyna Jasińska** – moje pytania dotyczą dwóch uchwał [Zarządu] z dnia 12 lutego 2018 roku. Pierwsza uchwała o numerze 320/241/V/2018 dotyczy zatwierdzenia listy informującej o kolejności przysługiwania pomocy na operacje typu *Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów* w ramach poddziałania *Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury*, itd. Mamy informacje, że zatwierdzono listę i chciałabym uzyskać kilka informacji na temat programu *Inwestycje w targowiska* – kto otrzymał już dofinansowanie, w jakiej kolejności? I w ogóle jakieś podstawowe informacje na temat tego programu. Drugie pytanie dotyczy uchwały również z 12 lutego 2018 roku i jest to uchwała nr 578/247/V/2018, a dotyczy rozwiązania umowy o dofinansowanie projektu pod nazwą *Rozwój mieszkalnictwa socjalnego w gminie Myszków*.

- **radny Tomasz Bednarek** – chciałem zapytać jakby kontynuując temat, który poruszyłem na poprzedniej sesji, dotyczący aktualnego stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego i instrumentów finansowych w ramach tego programu. Chciałem serdecznie Panu Marszałkowi podziękować za odpowiedź na moje pytanie, ale ta odpowiedź, a także bieżące sprawozdanie z realizacji tego programu, które co miesiąc otrzymujemy, nasunęło mi kolejne pytania, które chciałem zadać. Otóż aktualna sytuacja jest taka, że na dzień dzisiejszy 770 mln zł, które dostępne są w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Śląskiego w ramach instrumentów finansowych nie jest jeszcze uruchomionych i nie funkcjonuje u beneficjentów ostatecznych. Jednocześnie wybrani zostali, bądź w najbliższym czasie zostaną wybrani jak uzyskałem odpowiedź, pośrednicy finansowi, którzy mają za zadanie wdrażać te działania. Z treści odpowiedzi ze sprawozdania wyczytałem jednak, że w ramach tych 770 mln zł, które przeznaczone są na instrumenty finansowe, jak zliczyłem sobie prawie 54 mln zł to są środki, czyli około 7 % wartości alokacji, to są środki, które jak rozumiem zostały przekazane, bądź zostaną przekazane pewnie w kolejnych transzach Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu na zarządzanie tymi środkami. W poszczególnych działaniach jest to: 27,5 mln w działaniu 3.4 – *Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł finansowania*, 10 mln w działaniu 4.2 – *Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii*, prawie 2 mln zł w działaniu 7.5 – *Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej* i 14,5 mln zł w działaniu 10.4 – *Poprawa stanu środowiska miejskiego*, czyli łącznie prawie 54 mln zł nie trafi do beneficjentów ostatecznych tylko zostanie przekazane Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu na zarządzanie środkami. W związku z tym chciałem zadać kilka pytań dotyczących tych środków na zarządzanie instrumentami finansowymi. Po pierwsze – na jakie działania, na jakie wydatki Europejski Bank Inwestycyjny może wydatkować środki, które przeznaczone są w ramach alokacji na zarządzanie ? Po drugie – czy dodatkowe środki i w jakim procencie w ramach tej alokacji zostaną przeznaczone na zarządzanie dla pośredników finansowych, czyli dla kolejnych operatorów tych środków, których Europejski Bank Inwestycyjny wybierze ? Bo przypominę, że Europejski Bank Inwestycyjny w ramach instrumentów finansowych pełni jedynie rolę *funduszu funduszy*, czyli podmiotu, który wybiera kolejnych pośredników finansowych, którzy dopiero będą tymi środkami zarządzać – czyli czy i w jakim procencie przyznanej alokacji pośrednicy finansowi będą mieli środki na zarządzanie ? Jaka kwota łącznie dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz dla pośredników finansowych z dostępnej alokacji zostanie przeznaczona na zarządzanie tymi środkami ? Czwarte i ostatnie pytanie – jaki procent alokacji dostępnej w ramach instrumentów finansowych, ale w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013, bo podobny instrument finansowy w poprzednim okresie programowania też był wdrażany, została przeznaczona na zarządzanie w sytuacji kiedy model wdrażania tych instrumentów finansowych był zupełnie inny, ponieważ to Województwo w poprzednim okresie programowania bezpośrednio wybierało pośredników finansowych, którzy dysponowali tymi środkami, czyli o jednego pośrednika mniej mieliśmy w tym systemie z poprzedniego okresu programowania. I w tym ostatnim pytaniu chciałem właśnie się dowiedzieć jaki jest stosunek procentowy środków na

zarządzanie w poprzednim modelu do obecnego modelu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020 ?

- **radny Jan Kawulok** – mam tutaj uchwałę 599/247 Zarządu. Ta uchwała to jest w sprawie naboru przedstawicieli organizacji pozarządowych lub podmiotów do prowadzenia programów zdrowotnych. Program ma taki tytuł: *Wsparcie działań promujących zdrowie z zakresu profilaktyki otyłości i nadwagi, profilaktyki chorób płuc ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki antynikotynowej oraz zagrożeń jakie niesie dla zdrowia zanieczyszczenie powietrza, profilaktyki onkologicznej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki raka piersi*. Czyli widzimy co nam się tutaj dzieje niebezpiecznego jeśli chodzi o te programy. Tu mamy nabór na program, który tam realizujemy od iluś lat, czyli jest program określony, ktoś składa, że tak powiem, oferty, w tej komisji są przedstawiciele Sejmiku i z drugiej strony to cośmy dzisiaj tak długo dyskutowali ... Oczywiście jeden program jest jak gdyby dziełem Wydziału Zdrowia, a drugi jest wytworem Gabinetu Marszałka. I źle się dzieje, że w jednej instytucji, bo generalnie na zewnątrz jesteśmy jedną instytucją, będą teraz funkcjonowały dwa programy profilaktyki raka piersi – jeden, który bardzo jest sformalizowany, z wnioskiem, z oceną, z komisją, no i najgorzej, że prawdopodobna ta wielka komisja będzie mieć do podziału dużo mniej środków niż ten program, który żeśmy dzisiaj wspominali. Więc należało albo ten program tu wyciągnąć z tego i dać już to w całości do Gabinetu Marszałka, albo odwrotnie, z Gabinetu Marszałka zwiększyć środki na ten program, o którym mówimy. Na dzień dzisiejszy, tak jak powiedziałem, będą dwa programy profilaktyki raka piersi – jeden realizowany jak gdyby poprzez ten program, o którym dzisiaj mówiliśmy, czyli poprzez Gabinet Marszałka, i drugi poprzez Wydział Zdrowia, co według mnie, no nie jest rozwiązaniem zbyt szczęśliwym, bo na pewno nie będzie zrozumiałym dla większości mieszkańek województwa śląskiego.

- **Wicemarszałek Michał Gramatyka** – odnosząc się do pytania zadanego przez Pana Radnego Bednarka, ze względu na bardzo wysoki poziom merytoryczny pytania, proszę pozwolić, że przedłożymy odpowiedź na piśmie. Nie widzę na dzień dzisiejszy, przy monitorowaniu naszych wydatków w perspektywie trwającej, takich zagrożeń, o których Pan mówi. Nie jestem też w stanie odnieść się precyzyjnie do kwot, które Pan wymienia, natomiast na piśmie odpowiemy oczywiście na te pytania. Bardzo dziękuję zresztą za podjęcie dyskusji w tym zakresie, podkreślam to często, że dobrze się z Panem rozmawia o wydatkowaniu środków unijnych. Odnośnie pytania zadanego przez Pana Radnego Kawuloka – nie, na zewnątrz występujemy zawsze jako Samorządowe Województwo Śląskie. To, że są różne punkty *zahaczenia* budżetowego podobnych działań, to generalnie nie ma wpływu na to jak nas

widać na zewnątrz. Na zewnątrz występujemy pod znakiem firmowym Województwa Śląskiego.

- **radny Zbigniew Przedpełski** – przepraszam bardzo, ale ... o ile dobrze zrozumiałem to w ramach tego punktu miała być również informacja szersza o tym programie *Śląskie dla kobiety*. Ponieważ nie doczekałem się odpowiedzi w zasadzie na żadne z konkretnych postawionych przeze mnie pytań, to ja bym, Panie Marszałku, prosił o odpowiedź chociaż na jedno pytanie, bardzo konkretne. Czy na tym wydarzeniu w Jaworznie czy Pan tam był obecny ? Czy byli obecni np. jacyś posłowie, a jeżeli tak to jakiej proveniencji politycznej ? I czy byli ... proszę ? Dobrze zrozumiałem, byli tam posłowie Platformy Obywatelskiej. Pana Posła Starzyckiego przez przypadek nie było ... dziękuję ... i czy byli tam jacyś radni ? Jeżeli tak, to jaki klub radnych reprezentowali ? Myślę o radnych wojewódzkich. To prosiłbym jednak o odpowiedź.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – więcej zgłoszeń w tym punkcie porządku dziennego nie widzę ! Przechodzimy do kolejnego punktu...

22. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś z Państwa chce zabrać głos ?
- **radny Jerzy Gorzelik** – ja chciałem prosić o potwierdzenie i uściślenie pewnej informacji. Otóż dotarły do mnie słuchy, że Muzeum Śląskie zwróciło się z roszczeniem do firmy *Budimex*, która realizowała budowę nowej siedziby. Chciałbym się dowiedzieć czy to, po pierwsze, wiadomość prawdziwa, a po drugie – jaki jest zakres tego roszczenia, czego ono dotyczy, jaka jest wysokość ?
- **radny Andrzej Gościński** – interpelacja w sprawie Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Czeladzi [na piśmie – <http://bip.slaskie.pl/dokumenty/2018/03/21/1521635370.pdf>].
- **radny Jan Kawulok** – interpelacja w sprawie premii, nagród przyznanych przez Marszałka lub Zarząd Województwa w trakcie obecnej kadencji [na piśmie – <http://bip.slaskie.pl/dokumenty/2018/03/21/1521635322.pdf>]. I jeszcze odnosząc się do wystąpienia Pana Wicemarszałka Gramatyki, że oświadczenie radnych będzie poprawione – ja się z tego bardzo cieszę, że po miesiącu jak gdyby korespondencji, telefonów różnych do kolegów radnych z Platformy, gdzie chyba wszyscy poczuliśmy się jak tacy *chłopcy* –

przepraszam, radni traktowani niepoważnie – podjęliśmy decyzję i on powiedział: no, że pracujemy nad tym żeby to zmienić. Oczywiście to jest piękne, natomiast pytanie czemu się stało, że takie oświadczenie zostało radnym podsunięte ? Bośmy nie zachowali odrobiny procedury ! Bo jeżeli to oświadczenie, tak jak mówi prawo, było skierowane na Komisję Statutową, to na pewno Komisja Statutowa by to przeczytała, dałaby prawdopodobnie opinię jednogłośnie negatywną z zaleceniami zmiany i trwałoby to tydzień. W tej chwili półtora miesiąca walczymy z oświadczeniem, które sytuacja jest o tyle skomplikowana, że połowa radnych podpisało, bo nie czytało, a połowa nie podpisało, bo czytało. I tu jest problem, faktycznie nie polityczny ! Jeszcze raz apeluję żeby urzędnik czytał to co nam przedstawia. To jest nie polityczny wymóg, to jest wymóg administracyjny. Ja mówię – być może jestem za stary, inaczej nie potrafię pracować i nie traktujcie tego, że jest to z mojej strony, czy naszego klubu, jest jakiś tam atak, bo tak samo oczekuję tego i w pracy zawodowej i gdziekolwiek jestem, bo to nic nie daje że się coś robi na skrót, bo z reguły to trwa dłużej i jest to gorsze niż gdyby to zrobić w trybie normalnym. Są tematy, które naprawdę nas nigdy nie będą dzielić, jak właśnie druk oświadczenia o tym czy będziemy kraść, czy nie, jak choćby tutaj ten program profilaktyki raka. Ja na pewno uważam, że, wracając do tego programu, że lepiej jakby był jeden program. Byłoby to na pewno przejrzyste, nikt by nie zarzucał, że to Marszałek decyduje, czy jego gabinet, tym bardziej, że jest grupa powołana, zespół dziesięciu ludzi, który coś tam robi, a w drugim gabinecie ... To na przyszłość taka uwaga, że tego typu rzeczy, które nie poprawiają sytuacji, a tylko i wyłącznie szukają jakiejś różnicy między nami, powinniśmy unikać. Tak, że bardzo bym prosił ... Ja dziękuję tutaj oczywiście Panu Marszałkowi Gramatyce za tą deklarację poprawienia tego oświadczenia, tylko bardziej niż dziękuję proszę żeby następnym razem jakikolwiek materiał będzie nam podsuwany jako radnym, był przez kogoś czytany. Poza tym ja miałem taką sytuację bardzo niezręczną, bo przyszło do mnie dwóch informatyków żeby mnie prosić żebym to jednak podpisał. Ja mówię: *Panowie, przepraszam, ale czemu ten Kodeks karny ? A to nie my !* Im ktoś kazał żeby mnie przekonać żebym to podpisał, tak ? Biedni chłopcy i ja im naprawdę współczuję. Natomiast ktoś im to zaproponował. Szanujmy też tych pracowników, no bo nieraz, że tak powiem, oni się boją swoich szefów, przełożonych, ale próbujmy pewne sprawy rozwiązywać tak w sposób poprawny – dzisiaj długo na ten temat na konwencji rozmawialiśmy z Panem Czarskim, no jesteśmy na pewno ludźmi starej daty może, tak to tak powiem ... Przepraszam ! Wiedziałem, że się nie zgodzi ... tak, że ja na pewno jestem człowiekiem starej daty i pewne rzeczy zawsze tak robiłem i uważam, że to jest dla wszystkich prościej, mało tego, naprawdę przez to jest mniej pracy.

- **radna Maria Materla** – od kilku lat w województwie śląskim jest taka bardzo szlachetna inicjatywa podejmowana – *Doradcy podatkowi osobom*

niepełnosprawnym. Podczas czytania informacji na ubiegłą sesję, które nam zostały przedłożone z działalności Zarządu, była tam właśnie informacja, że będzie taka akcja zainaugurowana również w tym roku. Moje pytanie jest krótkie: kiedy po prostu doradcy podatkowi będą również w tym roku środowisku osób niepełnosprawnych świadczyć swoje usługi w formie porady prawnej przy rozliczeniu podatkowym ?

- **radna Krystyna Jasińska** – w czerwcu 2017 roku otrzymałam odpowiedź na moją interpelację w sprawie budowy ekranów akustycznych w miejscowości Wrzosowa. Z tej odpowiedzi wynikało, że został unieważniony przetarg i ponownie przygotowywane były procedury przetargowe. Realizacja tego zadania zaplanowana była na rok 2018 i moje pytanie dotyczy stopnia zaawansowania prac... [na piśmie – <http://bip.slaskie.pl/dokumenty/2018/03/21/1521635558.pdf>]. Druga interpelacja dotyczy samorządów Żarek i Myszkowa – czy samorzady te wystąpiły do Pana Marszałka, do Województwa z prośbą o rozpoczęcie negocjacji w sprawie budowy ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ulicy Koziegłowskiej z miejscowości Żarki – Myszków... [na piśmie – <http://bip.slaskie.pl/dokumenty/2018/03/21/1521635527.pdf>].

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – więcej zgłoszeń nie widzę, sobie udzielam głosu. Szanowni Państwo ! Chcę oświadczyć, że mam dużą satysfakcję z faktu, że w dniu wczorajszym wraz z radnym, Panem Bronisławem Karaskiem i Pełnomocnikiem Pana Marszałka, Panem Andrzejem Romańskim, uczestniczyliśmy w Raciborzu w uroczystości poświęconej 80. rocznicy uchwalenia *Pięciu Prawd Polaków*. Przypomnę, że w dniu 6 marca 1938 roku w Berlinie ten ważny akt, czyli *Pięć Prawd Polaków*, został uchwalony i wdrożony w życie na kongresie Związku Polaków w Niemczech. Uroczystość była bardzo doniosła, odsłonięcie tablicy na Domu Kultury *Strzecha*, historycznym obiekcie. Po mszy składaliśmy kwiaty przed pomnikiem arcybiskupa Gawliny, związanego z Ziemią Raciborską, dalej były też uroczystości kolejne, konferencje i inne sprawy uroczyste związane z tą historyczną rocznicą. Dopisali goście. Z osób najważniejszych była Pani Senator Anna Maria Anders, zarazem Minister w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Przewodnicząca Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i inne osoby, posłowie, senator, uświetniły swoją obecnością. Dziękuję także Panu Marszałkowi, nam wszystkim samorządowcom, że przyczyniliśmy się do pomocy Panu Prezydentowi Miasta Raciborza Mirosławowi Lenkowi i Przewodniczącemu Klubu *Rodło* Kazimierzowi Głowackiemu w przeprowadzeniu tej pięknej, patriotycznej uroczystości. Czy są inne głosy w ramach punktu interpelacje ? ... Nie ma ! W związku z tym przystępujemy do ostatniego punktu porządku dziennego...

23. Zamknięcie sesji:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – przypominam Państwu o zdawaniu kart do głosowania. W związku z wyczerpaniem porządku dziennego zamykam L(50), jubileuszową sesję Sejmiku Województwa Śląskiego V kadencji ! [godz. 13⁵⁰].